

A

BUDAPESTI DEÁKTÉRI ÁG. HITV. EVANG.

TESTVÉREGYHÁZAK

ELEMI NÉP- ÉS POLGÁRI ISKOLÁJÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

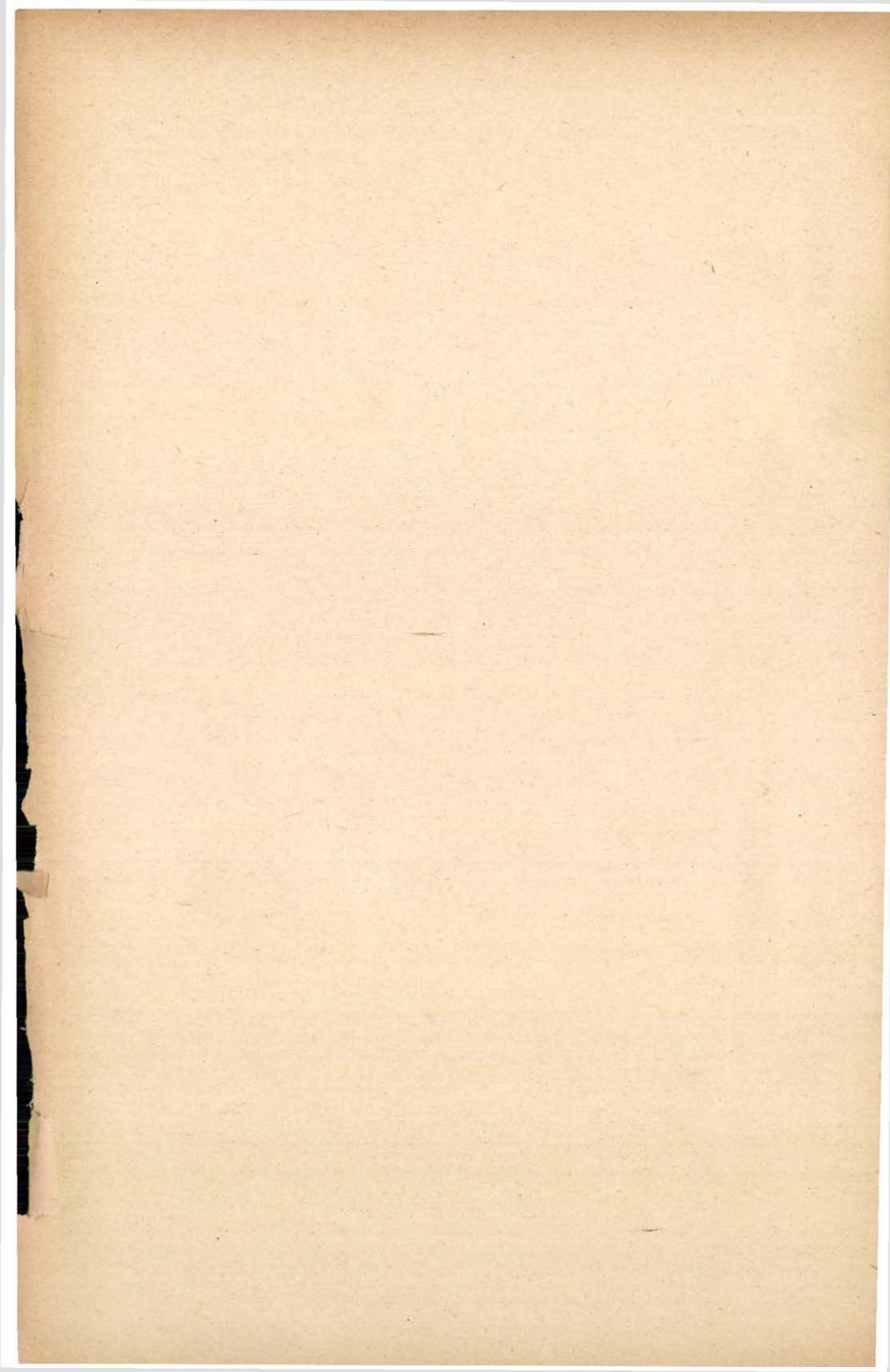
AZ 1910/11. TANÉVRŐL.

XXXII. ÉVFOLYAM

BUDAPEST, 1911

IFJ. KELLNER ERNŐ KÖNYVNYOMDÁJA.

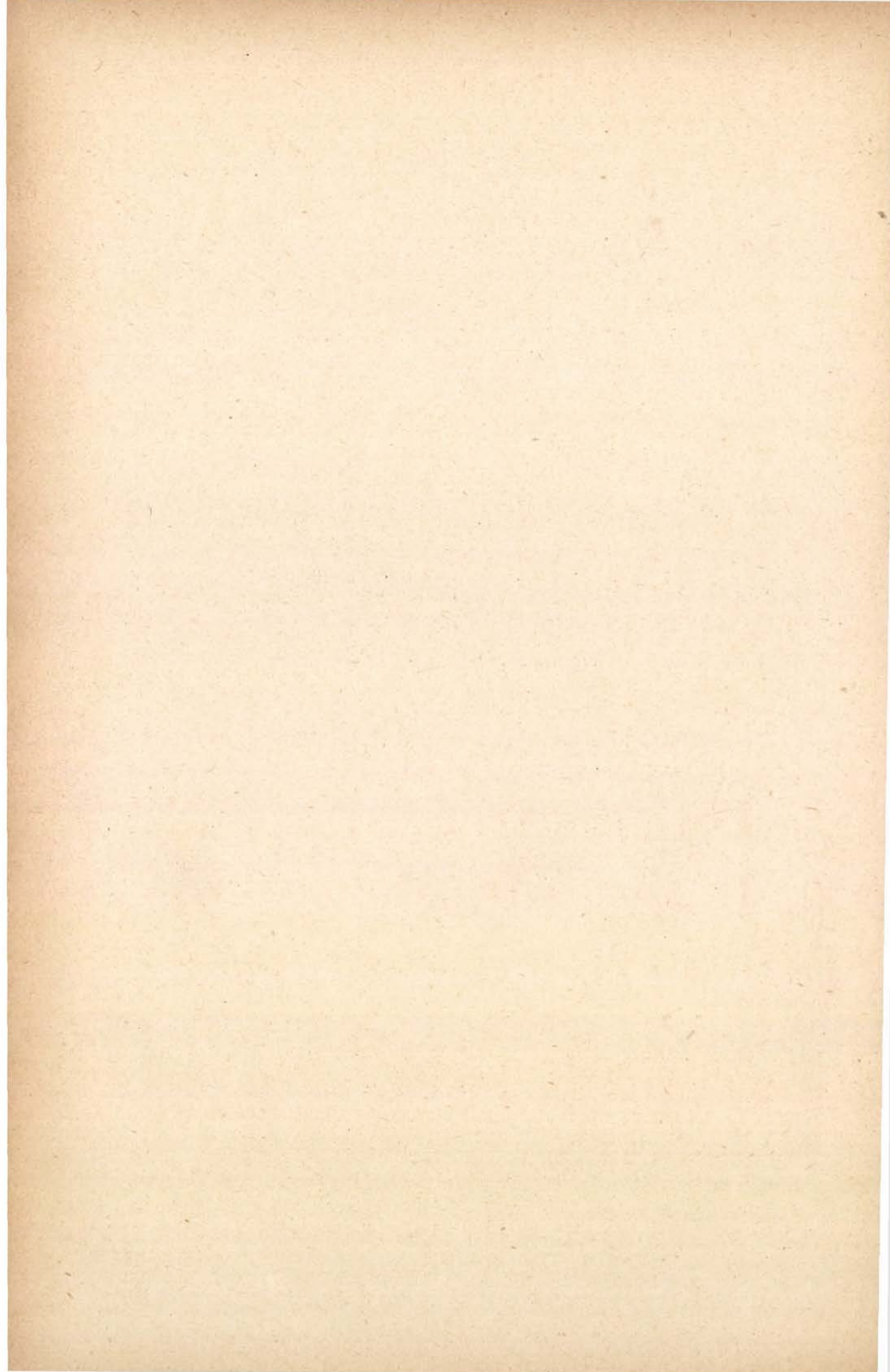
V., CSÁKY-UTCA 10. — 28083.

A Deák-téri ág. hitv. evang. elemi iskola
tanítás-terve.

(A hozzávaló útmutatások és a tanítás anyagának felosztása.)

Összeállította és jóváhagyás végett a
nt. Képviselőtestületnek ajánlja a tanítótestület.

ELŐSZÓ.

Mint minden dolog, úgy az iskolák ügye is haladásnak, fejlődésnek van alávetve. Hazai tanügyünk különösen az utóbbi években tett óriási, szinte szédítő haladást. A forrásban lévő eszmék testet öltöttek és ma már mint valóságra tekinthetünk a teljesen kiépített modern magyar népiskolára.

Ezen ténynek a tudatában iskolánk tanítótestülete indítatva érezte magát, hogy régi, elavult, a mai kor igényeinek már meg nem felelő tantervét elejtve, illetve helyesbítve, egy modern színvonalon álló tanítástervnek adjon helyet.

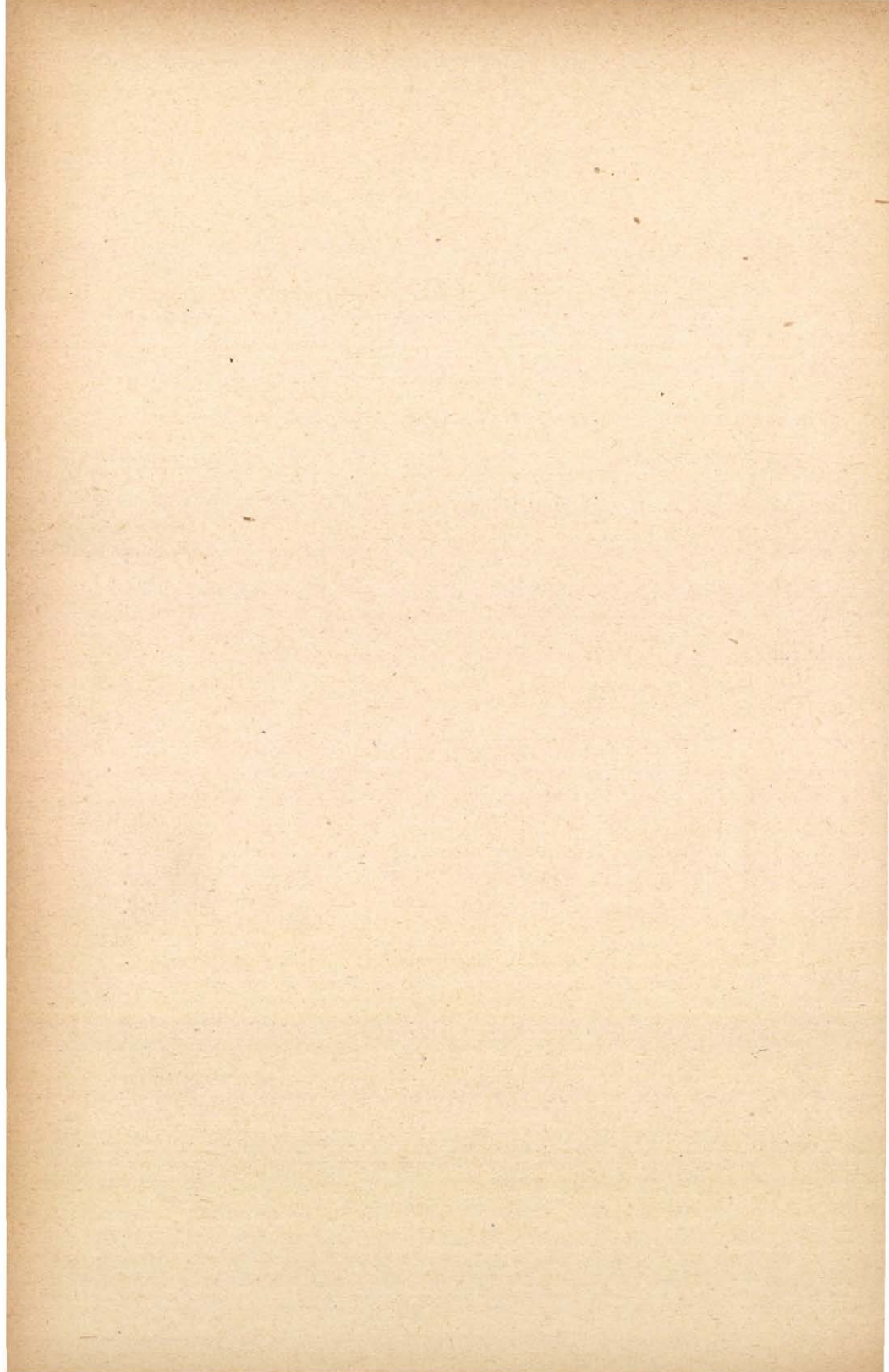
Kiindulásul vettük jelen munkánknál a Közoktatási Tanács országos új tanítástervét, mint normális oktatási tervet. Annak keretében, az abban levő alapelvek szem előtt tartásával s a helyi körülmények s iskolánk speciális helyzetének figyelembe vételével osztottuk be javaslatunkat és készítettük el minden tárgyhöz a módszeres útmutatásokat.

Tervezetünk készítésénél még a következő szempontokat vettük figyelembe:

Első sorban a nemzeti műveltségnek azon elemeit igyekeztünk beállítani a tervezetbe, melyek a jellemképzés szempontjából fontosak. A műveltség elemei részben ismeretek, részben képességek. Az ismeretek mind az emberre, mind a természetre vonatkoznak. Kiválasztásuknál az erkölcsi és a nemzeti szempont volt a vezető. A tanítás tárgyait így nevelő-eszközöknek tekintve, mindig arra törekszünk, hogy ezekkel az eszközökkel a jellemképzést előmozdítsuk.

A tanulók túlterhelése gondosan kerülendő lévén, főleg arra fektettünk súlyt, hogy az egyes tanítási tárgyak anyagából annyi és oly terjedelemben legyen felvéve, amennyi — a tanítási egységek befejezése után szükséges ismétlések leszámításával, — a szorgalomidő alatt okvetlenül feldolgozható, elvégezhető.

A tanítás anyaga minden tárgy köréből 32 hétre szól.

I. osztály tanterve.

I. Vallástan.

A vallástani oktatás célja az I. osztályban a vallásos érzés felkeltése, ápolása és a vallástani fogalmak ébrentartása, megerősítése.

A vallástani oktatás alapját ebben az osztályban a célnak megfelelő alkalmas bibliai történetek képezik, melyek által a növendékek megismerik Istent, mint a világ megteremtőjét és fenntartóját; továbbá feltárulnak előttük Istennek legfőbb tulajdonságai. Megismerkednek Jézussal, Istennek egyszülött fiával, aki élő példájával megmutatta az utat, mely Isten szeretetéhez vezet.

E célnak megfelelően a következő bibliai történetek kerülnek tárgyalás alá.

a) Az ószövetségből: 1. A teremtés. 2. Az első emberpár. 3. Az özönvíz. 4. Ábrahám Kánaánba költözik. 5. Ábrahám és Lót. 6. Ábrahám engedelmissége. 7. József története végig. 8. Mózes. 9. Éli és Sámuel. 10. Dávid és Góliát.

b) Az újszövetségből: 1. Jézus születése. 2. A napkeleti bölcsek. 3. A 12 éves Jézus a templomban. 4. Jézus a gyermekek barátja. 5. Az Úrtól tanult imádság. 6. Az irgalmas samarítánus. 7. A kánai menyegző. 8. Jézus 5000 embert megelégít. 9. Jézus megfeszítettése. 10. Jézus feltámadása. 11. Jézus mennybemenetele.

c) Egyházi énekek: 1. Aki csak Istenre dorgát hagyja. 2. Maradj meg kegyelmeddel. 3. Mennynek földnek teremtője. 4. Mennyből jövök most hozzátok. 5. Jézus Krisztus, fordúlj hozzánk. 6. Kegyes Jézus itt vagyunk. 7. Imádságok és alkalmas szentírásbeli helyek.

II. Magyar nyelv.

Hetenként 9 óra.

a) Írás-olvasási előgyakorlatok.

Rávezetés a beszéd elemeinek (szó, szótag, hang) megismerésére. Begyakorlás az írás segédeszközeinek használatába. Kézigyakorlatok (vonalak huzatása fokozatos egymásutánban.)

b) Írás, fogalmazás.

Az írás tanítása az olvasásával együttesen halad, úgy azonban, hogy az írástanítás megelőzi az olvasást. Az írás (kis és nagy betűk) elsajátítása után helyesírási gyakorlatokul: a hosszú mássalhangzók (kettős mássalhangzók) kiejtés után való leírása; írás másolás és diktálás szerint.

A szóbeli fogalmazás gyakorlása arra való szoktatásból áll, hogy a tanulók a hozzájuk intézett kérdésekre ne csak egyes szókkal, hanem fokozatosan, teljes mondatban is tudjanak felelni.

c) *Olvasás.*

A betűk ismertetése; szók, mondatok, összefüggő olvasmányok olvastatása; a szótagolva való és a folyékony olvasás elsajátítása.

A növendékek leszoktatása a beszédbeli gyarlóságokról (hangok felcserélése, selypítés.)

Olvasmányok: a betűk ismertetése folyamán szavak, apró mondatok, rövid elbeszélések; az olvasókönyvi részben:

Közmondások, népköltési apró versek, gyermekjátékok mondókái; erkölcsi rövid elbeszélések; gyermekversek kiváló hazai íróktól (lehetőleg a beszéd- és ért.-gyakorlatok anyagára való tekintettel) imádságok, köszöntő versek. Néhány vers és mondóka emlékeltetése utánmondás útján.

III. Beszéd- és értelemgyakorlatok.

(Heti 2 óra).

A beszéd- és ért.-gy. az összes népiskolai tantárgyak közös törzse, amelyből a többi tárgy kisarjadzik.

Alaki célja: az értelemfejlesztés, kedélynemesítés és erkölcsi nevelés egymással kapcsolatban. Anyagi cél: bevezetés az alapvető általános ismeretek szerzéséhez, a gyermek szókincsének gyarapítása és a szóbeli fogalmazás gyakorlása.

Feladatunk tehát: *a*) hogy a beszéd- és ért.-gy.-kal a gyermeket a családi otthonból bevezessük az iskolai életbe; *b*) már az I. osztályban szoktatás az iskolai élethez, a rendszeres tanulásra való rávezetésén kívül az erkölcsi, érzelmi, értelmi és testi nevelés; *c*) a vizsgálódásra való szoktatás s ennek érdekében az érzékszervek, különösen a szem és a kéz foglalkoztatása, hogy a tanuló valamit önállóan is tudjon megfigyelni; *d*) a képzelet fejlesztése; *e*) helyes, értelmes beszédben való gyakorlás, tehát nyelvképzés.

A tanítás anyaga: (Hetenként 2 óra). 1. A szülői ház. Lakóház, lakás, (család, szülők, testvérek, rokonok, cselédek). A lakás berendezése (bútorzat, házi és gazdasági eszközök). Kamra, padlás, pince, udvar. *Háziállatok*. A macska (egér, patkány), a kutya, a ló és a szamár, a tehén, a juh, a kecske, a disznó. A tyúk, a lúd, a kacska, a pulyka, a galamb. A veréb, a fecske. Kert (növények, föld, ásványok). 2. Az iskola. Épülete. Iskolaterem, berendezése. Udvar, játszótér. Tanító, tanulók, tanuló társak. 3. A templom. Épülete. Berendezése. A pap, a hívők, istentisztelet. Ünnepek. 3. Idő, időjárás. Nappal, éjjel. Napok, a hét, a hónap, az esztendő.

IV. Számтан.

(Heti 5 óra.)

A számtan tanításának célja egyfelől a tanulók rendszeres gondolkodásra szoktatása s ez úton az értelem fejlesztése; másfelől a mindennapi életben legszükségesebb számítások begyakorlása.

Az I. osztályban az alapvetés kiváló gondot kívánó munkáját kell elvégeznünk.

Tanítói eljárásunk alkalmával legyünk figyelemmel a következőkre:

A számolás tanításának első törvénye a szemléltetés. Hogy szemléltetésünkben meg legyen a folytonosság, a példákat tárgykörök szerint kell összeállítanunk.

A tárgykörökben a számolás olyan feladatait adjuk a tanuló elé, aminek a mindennapi élet lépten-nyomon kínál.

Ügyeljünk, hogy haladás közben hézagosság ne támadjon tanításunkban. Csak akkor haladjunk egyik számfogalomról a másikra, egyik számkörrel a következőre, ha azok alapos feldolgozásáról, megértéséről meggyőződést szereztünk.

Minden következő fokozatnál, újabb lépésnél és újabb elem átadásánál értelmes megokolt módon olvassunk meg néhány konkrét példát; ezzel nemcsak a rendszeres, logikus gondolkozást fejlesztjük, hanem megérleljük a tanulóban azt a meggyőződést, hogy a gépies megoldás elsajátítása mellett nélkülözhetetlen az értelmes és szavatolt eljárás tudása.

Hogy a példák megfejtésének gyakorlatában a tanulók minél nagyobb önállóságra tegyenek szert, nemcsak a megfejtés menetét mondatjuk el szóbelileg, hanem a felismert és megbeszélte eljárásmódjának alkalmazására lehetőleg maguk a tanulók is mondjanak helyes példákat.

A kivonás és osztás nehezebb műveleteinek elsajátítása minden fokon több gondunk legyen, mint a sokkal könnyebb összeadás és szorzás műveleteinek tárgyalására.

A számlálást és soralkotást 1-gyel, 2-vel stb. előre és visszafelé nap nap után végeztessük, mert ezáltal a számolás készségét mozdítjuk elő.

Nagyon fontos, hogy az első tíz szám megismertetésével lassan haladjunk s a számításokat nagy gonddal, fokozatosan és hézagtalanul végeztessük.

A számjegyírást megkezdhetjük mindjárt a tanítás kezdetén; a műveletek jeleiből az 5-nél a + és -, 6-nál a \times és a 8-nál az : jelét ismertetjük meg, hogy a szóbeli számolás feljegyzése, mintegy ismétlése által megerősítsük a tanulókat tudásukban.

Az I. osztályban minden egyes egység ismertetésénél a következő fokozatokat tartjuk meg: minden számot, mint külön individuumot és mint szám-sorozat elemét fogatunk fel, kapcsolatba hozva a leginkább hozzáillő s közvetlenül szemléltethető tárgyi anyaggal; végül megnevezetlen számokkal is végeztetünk műveleteket.

Már az első osztályban tanulják meg a gyermekek a 10–20 fillérből való tényleges visszadást. E célból a pénzütanatok igen jól felhasználhatók, azokkal végezzenek a növendékek tényleges vásárlásokat; egyik legyen a kereskedő stb.

A vásárlásnál előforduló számítások közül gyakoroltassuk: az egység árából a többség s a többségből az egység árának kiszámítását. Ez eljárásokat azonban szabályba foglaltatnunk nem szabad, de kívánjuk meg mindig az értelmes feleletet.

Tanítási anyag.

Az 1-től 30-ig (esetleg 50-ig) terjedő számkörben minden egyes szám fogalmának megértése többoldalú szemléltetés alapján. Ezzel kapcsolatban mindegyik megismert szám körén belül azonnal a négy alapművelet gyakorlása

és pedig előbb tárgyakon, azután elvontan is. A tanult számok leírása, Római számjegyek.

Tárgykörök: a pénz-, hosszúság-, ür-, súly-, idő és egyéb mértékek, amennyiben a váltószámok az 1-től 20-ig, illetve 30-ig (esetleg 50-ig) terjedő számkörbe esnek.

V. Ének.

(1 óra vagy két fél óra.)

A népiskolai énektanítás alaki célja, hogy felébressze, ápolja és fejlessze a zenei érzéket s az énekhangot; legyen egyúttal hathatós eszköze a kedélyművelésnek, a vallásos és hazafias érzület ápolásának; tárgyi célja, hogy minél több maradandó értékű becses magyar dal és ének váljék a tanulók tulajdonává s hogy megvettsék az önálló éneklés alapja.

a) A hallás gyakorlása.

Egyes hangok megkülönböztetése hosszúság, mélység, illetve magasság és erőfok szerint.

b) A hang képzése.

A gyermek hangkörébe eső kisebb-nagyobb hangköröknek, vagy rövidebb hangsoroknak egyenként és karban való utánénekeltetése.

c) Az ütemérzék fejlesztése.

Egyszerűbb szerkezetű, magyaros dalmotívumoknak szöveg nélküli gyakorlása, különös tekintettel ama dalokra, melyeket ebben az osztályban szöveggel is be akarunk tanítani.

d) A hangszervek ápolása.

Mérsékelt hangterjedelem használása mellett az éneklés idejének és tartamának célszerű meghatározása, az éneklés közben figyelmeztetés a helyes testtartásra, lélegzetvételre s a hangok és szöveg szép kiejtése.

VI. Rajzolás.

(Heti 1 óra).

A rajzitanítás célja, hogy megtanítsa a térbeli jelenségeknek helyes megfigyelésére, értelmes látására és ennek alapján a látottaknak egyszerű, jellegzetes ábrázolására.

Az I. osztályban elsősorban szemlélet után való rajzolást végeztetünk. E mellett a tanítás minden óráján végeztessünk kézügyesítő gyakorlatokat s közben-közben emlékezet után való rajzolást és illusztrálási kísérleteket is.

Az osztályban csupán játékszerű rajzolással foglalkoztatjuk a tanulókat és főképpen a kézügyesítő gyakorlatokra fordítunk nagy gondot.

A szemlélet alapján való rajzitanítás egyszerű sík alakzatokból, lapos és gömbölyded tárgyakból indul ki. Eközben a tanulók megismerik a tárgyak

helyzetére, alakjára, színére vonatkozó fogalmakat, mint pl. alatt, felett, mellett, hosszú, magas, széles, gömbölyű, szögletes, egyenes, hajlott ferde, függőleges, vízszintes; vörös, sárga, kék, narancsszín, zöld, ibolyaszínű, barna, szürke, világos, sötét, halavány stb.

A rendelkezésre álló idő egy részét kézügyesítő gyakorlatokra kell fordítani.

VII. Testgyakorlás.

Célja a tanuló testi erejének és ügyességének fejlesztése.

Az I. osztályban naponként órákőzben 5–10 percig tartó mozgási gyakorlatokat és utánzási játékokat végeznek a tanulók.

II. Osztály tanterve.

I. Vallástan.

A vallástani oktatás célja a népiskola II. osztályában az, hogy az I. osztályban szerzett vallástani fogalmakat a gyermekek lelkében megerősítsük, újabakkal bővítsük s a vallásos érzületet a növendékek lelkében ápoljuk.

A II. osztályban a vallástani oktatásnak alapját szintűgy mint az I. osztályban a bibliai történetek képezik. Ezeknek helyes kezelése útján megismertetnek a növendékek:

1. Isten főbb, már ezen a fokon felfogható tulajdonságaival.
2. Jézussal Isten fiával, mint aki példájával megmutatta az embereknek, hogy miképp éljenek, ha Isten előtt kedvesek akarnak lenni.

3. Az embereknek Isten és egymás iránt való főbb kötelességeivel.

A II. osztályban tárgyalandók a következő bibliai történetek:

- a) Az ó-szövetségből: 1. A teremtés története. 2. Az első emberpár. 3. Kain és Ábel. 4. Az özönvíz. 5. Ábrahám engedelmessége. 6. Ézsau és Jákob. 7. József története. 8. Mózes. 9. Izrael népének Egyiptomból való kiköltözése. 10. Izrael népe a pusztában. 11. A törvényadás. 12. Bevonulás Kánaánba. 13. Sámuel. 14. Saul. 15. Dávid. 16. Salamon.

- b) Az új-szövetségből: 1. Jézus születése. 2. A napkeleti bölcsek. 3. A 12 éves Jézus a templomban. 4. Keresztelő János. 5. Jézus és a tanítványok. 6. Jézus a gyermekek barátja. 7. Az Úrtól tanult imádság. 8. Az irgalmas samaritánus. 9. A tékozló fiú. 10. Az irgalmatlan szolga. 11. A kánai menyegző. 12. Jézus ötezer embert megelégít. 13. A naimi ifjú. Jairus leánya. 14. Jézus megüli tanítványaival husvét ünnepét. 15. Jézus elárultatása és kínszenvedése. 16. Jézus halála és feltámadása. 17. Jézus mennybe-menetele.

Egyházi énekek :

Az. I. osztályban tanultak ismétlése mellett a következő dallamok:

1. Eljött hozzánk az üdvösség. 2. Jézus én bizodalman. 3. Isten, oh szent Isten. 4. Mind jó, amit Isten tészén. 5. Kegyes Jézus itt vagyunk. 6. Bizony meg léssen az idő. 7. Dicsérd Istent keresztyénség. 8. Minden ember csak halandó.

Imádságok :

A szokott alkalmakra.

Módszertani útbaigazítások :

a) Minden egyes bibliai történet úgy tárgyalandó, hogy annak tartalmából elvonandó vallási fogalom tisztán fejlődhessek a gyermek lelkében. Így például a teremtés történetének tanításánál a fődolog, hogy Isten mindenhatósága emeltessék ki főleg.

Ádám és Éva történetéből maradjon meg a gyermek lelkében, hogy nem csupán az engedetlenség bűn, hanem a tiltott dolognak megkívánása is már bűn. Kain és Ábel történetéből egyrészt az Isten mindenütt-jelenvalósága világíttassék meg, másrészt a testvérek közti irigység veszedelmes volta tüntetessék ki. A bibliai történetek egyes alakjain ismerjék meg az istenfelő emberek egyes vonásait. Így Ábrahám az engedelmesség, a békesség példája. József és testvérei a gyermeki és testvéri szeretet példája. Mózes a hűség példaképe. Dávid az Isten iránti dönthetetlen bizalom példája. Jézus pedig mint az emberek példája úgy ismertessék meg a növendékekkel, aki mindazon tökéletességeket, amelyeknek elérése az ember legfőbb feladata, egy-magában egyesíti.

Minden egyes bibliai történet lényege ezen osztályban velős bibliai mondatok emlékeltetése által is mélyebben bevésendő a növendékek lelkébe.

A tanulók ezen osztályban még majdnem teljesen előadó és kikérdező. A gyermek kezébe már ezen a fokon adunk kézikönyvet.

A II. osztályban a vallástani oktatásra hetenkint két óra szükséges.

II. Magyar nyelv.

Heti óraszám 6 óra.

A) Cél.

A magyar nyelvtani oktatásnak általános célja a nyelvtudáson alapuló helyes beszédre és helyes írásra szoktatás.

A II. osztály is a népiskolai nyelvtani oktatás általános céljához képest oda működik, hogy a növendékek az olvasásban, az olvasottak fölfogásában, a gondolatoknak előszóval vagy írásban történő helyes kifejezésében előre haladjanak.

B) Teendők.

1. Az olvasókönyvben levő olvasmányok szorgalmas olvastatása, különös tekintettel a folyékony olvasásban való ügyesség kifejtésére. A folyékony olvasásnak a mértéke a közepes gyorsaságú élőbeszéd. Eleinte a gyermekek többet olvasnak szótagolva, a folyékony olvasás csak akkor következik be, ha

a gyermekek az úgynevezett szó-olvasásban jártasak. Karban való olvastatás úgyszótagolva valamint folyékonyan szükséges. Az értelmes, helyes hangsúllyal való olvasást főleg rövidebb elbeszéléseket tartalmazó olvasmányokon az utánzási ösztön fölhasználásával gyakorolják a gyermekek.

2. A nyelvérzék ápolása ezen célnak megfelelő költemények és közmondások emlékeltetése által.

3. Az olvasmányoknak tartalmi tárgyalása kérdéses által, amikor a gyermekeket arra szoktatjuk, hogy mindig teljes mondatban és helyes szórendet használva feleljenek. Továbbá egyes könnyebb elbeszéléseknek tartalmát saját szavaikkal is elő tudják adni.

4. A helyesírásban való gyakorlás :

a) Mondatok másolása által.

b) Emlékelt fogalmazványok és kisebb költemények, közmondások leírása által.

c) Tollbamondás után való írás által.

d) Sajátlagos helyesírású szavak összeírása által.

e) Kisebb leírások és elbeszélések emlékezett után való leírása által.

5. A szótagolás törvényeinek, valamint az összetett szavak tagolásának előszóval és írásban való gyakorlása.

6. Szó, hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó; mély- és magashangok; rövid és hosszú magánhangzók; rokonalakú szavak; egy és kétjegyű, rövid és hosszú mássalhangzók.

7. Az írásjelek: pont, vonás, kérdőjel és felkiáltójel ismertetésénél a kisebb-nagyobb szünet jelölése és a hanghordozás begyakorlása.

8. Különös gond fordítandó a betűk alakjának képzésére s a szépírás tanításánál az utánírás alkalmazandó.

A nyelvtani oktatás az olvasókönyv és alkalmas példatár alapján történik.

III. Számtan.

Heti óraszám 4 óra.

A) Cél.

A számtan tanításának alaki célja az értelmes gondolkozásra való szoktatás. Gyakorlati szempontból a számtantanítás célja a mindennapi életben legszükségesebb számítások és méretek gyakorlása.

A II-ik osztályban a számtani oktatásnak célja, hogy a tanítványok a számtani műveletekben és legfontosabb alapismeretekben mechanikus biztonságra és készségre teyenek szert.

A tanító a számtani órában is szigorúan követelje meg a növendékektől a tiszta magyaros szórendű beszédet.

B) Teendők.

1. A II-ik osztályban el kell érniük, hogy a tanítványok az 1–100-ig terjedő számkörben teljesen eligazodjanak. Az alapszámításokat szóban és alakjukat írásban, de különösen az egyszer-egyet e körben biztosan tudják. Továbbá ismerjék a pénzt, a mértékeket, az órát, percet, napot, hetet, hónapot, esztendőket.

2. A gyermekek járatosak legyenek az egyszerűbb árszámításokban. A példákat a gyermek életéből, kisebb vásárlásai köréből, továbbá a beszéd- és értelemgyakorlatok tárgyköréből vesszük.

3. A műveleteket csak kijelölve, a helyes eredménnyel leírni tanítjuk.

4. A számtani oktatást a II-ik osztályban kezdjük az 1—20-ig terjedő számkörben való számolás ismétlésével. Azután fokozatosan tízesével haladva minden számkörben újra gyakoroljuk a következőket:

- a) az újabb számkör felépítése szemléltetve;
- b) az összeadás, kivonás, pótlékozás, szorzás, befoglalás és részreosztás szemléltetve, beruházott példákkal, tiszta számokkal és írásban;
- c) a római számjegyek írása;
- d) különös súlyt helyezünk arra, hogy a tanulók az egység árából a többség árát és a többség árából az egység árát ki tudják számítani, figyelve arra, hogy a gondolkodást és következtetést előszóval kijelöljék.

IV. Szemléltető oktatás.

Heti óraszám 2 óra.

A szemléltető oktatás lényege és célja ugyanaz, mint az első osztályban, tehát az ismeretszerzés, értelemfejlesztés, szókincs bővítése s a kifejező-képesség gyakorlása.

A második osztály szemléltető oktatásának anyagát a célhoz képest a következő középpontok és körök szerint oszthatjuk be:

I. Az első osztályban (tanult) végzett anyag rövid ismétlése és rendezése.

II. A község. Házak, utcák, terek, hidak, közlekedési eszközök. Köz- és magánépületek.

III. A község határa. Mező, rét, szántóföld, erdő. Síkság, domb, hegy, völgy, folyóvizek, állóvizek. A határ állatai, növényei és ásványai.

1. Szelídített, házi állatok és vadállatok.

2. Termesztett és vadon termő növények.

3. Néhány fontosabb ásvány természetes és feldolgozott állapotban.

IV. A természeti tünemények: a tél, tavasz, nyár és őszi hő- és időváltozásai; szél, vihar, felhő, köd, harmat, eső, hó, jég, fagy, zuzmara. Képek az évszakok szerint. Hónapok. Az esztendő.

V. Az emberi test, életműködések, érzékszervek.

VI. Lakóhely-ismertetés. Budapest székesfőváros kerületei, a főváros nevezetességei. A főváros lakossága: foglalkozás, életmód. Földművesek, iparosok, kereskedők, értelmiségi lakosok.

V. Szépirás.

Hetenként 2 félóra.

Ütemezés után való írás: latin betűkkel, szók és rövidebb mondások. Amit a gyermekek ütem szerint írnak, azt előzőleg mindig az iskolai táblán látják.

VI. Rajzolás.

Hetenként 1 óra.

A II. osztályban az egész éven át, az órának legnagyobb részét technikai gyakorlatokra fordítjuk, hogy a felsőbb osztályban a kézmozgási gyakorlatokra minél kevesebb időt használjunk el.

A II. osztályban nem szükséges részletes kivitelű képrajzokat előmutatni, hanem e kézügyesítő gyakorlatok által arra képezzük a gyermekeket, hogy azután a szemléleti és tervezési gyakorlatokra és rajzokra könnyebben átmehessenek.

A II. osztályban a rajzolásnál következők a teendőink:

1. Kézügyesítő gyakorlatok: az egymást metsző körvonalak, koncentrikus körök, egyszerű és összetett hurkok, hurok-sorok, kettős, hármas és négyes hurok, egyenes és görbe vonalakból alakított sorok és csillagok.

2. Előfogalmak: Az első osztályban tanultak ismétlése. Továbbá: egész, fél, negyedrés, helyzetek. A színek ismertetése: sötét, világos, halvány.

3. Szemlélet után való rajzolás, például: skelett betűk, dominókövek számlapja, óralap, tojás, cukorsüveg, püspöksüveg, sarló, hold, legyező.

VII. Ének.

Hetenként 2 félóra.

A népiskolai énektanítás alaki célja, hogy felébressze, ápolja és fejlessze a zenei érzéket s az énekhangot; legyen egyúttal hathatós eszköze a kedélyművelésnek, a vallásos és hazafias érzület ápolásának; tárgyi célja, hogy minél több maradandó értékű becses magyar dal és ének váljék a tanulók tulajdonává s hogy megvetessék az önálló éneklés alapja.

a) *A hallás gyakorlása.*

Egyes hangok megkülönböztetése hosszúság, mélység, illetve magasság és erőfok szerint.

b) *A hang képzése.*

A gyermek hangkörébe eső kisebb-nagyobb hangköröknek, vagy rövidebb hangsoroknak egyenként és karban való utánénekeltetése.

c) *Az ütemérzék fejlesztése.*

Egyszerűbb szerkezetű, magyaros dalmotívumoknak szöveg nélküli gyakorlása, különös tekintettel ama dalokra, melyeket ebben az osztályban szöveggel is be akarunk tanítani.

d) *A hangszervek ápolása.*

Mérsékelt hangterjedelem használása mellett az éneklés idejének és tartamának célszerű meghatározása, az éneklés közben figyelmeztetés a helyes testtartásra, lélegzetvételre s a hangok és szöveg szép kiejtésére.

VIII. Testgyakorlás.

Cél: a tanuló testi erejének és ügyességének fejlesztése.

A II. osztályban naponként órák közben 5 percnyi kar-, láb- és törsgyakorlatokat végeznek a tanulók.

(A rendszeres testgyakorlás csak a III. osztályban kezdődik.)

A III. osztály tanterve.

I. Magyar nyelv.

(4 óra.)

I.

A magyar nyelvi oktatásnak e fokon is általános célja az, hogy a gyermekeket a helyes és szabatos beszédben, meg írásban az I. és II. osztályban szerzett alapon tovább oktadjuk, szóbeli és írásbeli gyakorlatokkal odatörekszünk, hogy növendékeink a beszéd és írás helyességét, tudatos használatát minél inkább elsajátítsák.

II.

Ehhez képest teendőink a következők:

1. Az előző osztályban szerzett folyékony olvasásban való készség továbbfejlesztése.

2. Az értelmes olvasásra való rávezetés, eleinte az utánzás útján, majd pedig a mondatrészek és írásjelek ismertetése alapján.

Az értelmes olvasásnak mértéke az élőbeszéd hangsúlya és tagoltsága lévén, igyekezzünk növendékeinknek az olvasásban való készségét odafejlesztetni, hogy az a hangsúlyban, a hang hordozásában és a tagolásban az élőbeszédhez hasonló legyen.

3. Az értelmes és helyes hangsúllyal való olvasás készségének fejlesztése, valamint a nyelvérzék ápolása szempontjából egyes megfelelő költeményeket emlékeltetünk és szavaltatunk.

4. Gyakoroljuk a növendékeket az olvasmányok tartalmának felfogásában, megértésében, egyes szokatlanabb szólásmódoknak, kifejezéseknek, szavaknak szokottabbakkal, ismertebbekkel való felcserélése és az olvasmányok tartalmának megbeszélése által. Különösen nagy súly fektetendő a történelmi vonatkozású olvasmányok tárgyalására és azok tartalmának elsajátítására.

Az olvasmányok szorgalmas olvastatása által igyekezzünk odahatni, hogy növendékeink a könnyebb olvasmányok tartalmát saját szavaikkal is el tudják mondani és hogy általában a gyermekekben az olvasás iránti kedvet ébresszük.

Ezén osztály nyelvtani tanítványai a egyszerű pusztá mondat körébe esik. Itt ismertetendők tehát: a mondat, az alany, az állítmány, az egy és több alanyu, az egy és több állítmányu, a teljes és kihagyásos mondatok. Továbbá az értesítő és kérdő, állító, tagadó és felkiáltó mondatok. E mondatok ismertetése közben rávezetjük tanítványainkat a pont, a kérdő- és felkiáltójel tudatos használatára, úgyszintén — a több alanyu és állítmányu mondatoknál — a vonására.

Továbbá az alany körében ismertetendő: a főnév, köz- és tulajdonnév, személy- és dolognév, a névelők és névmások; utóbbiak közül különösen a személynévmás, továbbá a főnév helyett álló visszatérő, birtokos, mutató, kérdő és határozatlan névmások.

Az állítmány körében ismertetendő az ige, azután a melléknév oly mondatokon, melyek állítmánya melléknévvel — állítmánykiegészítő — s egyszersmind igével van kifejezve. Ide tartozik a melléknév közép- és felsőfokára a rámutatás a hozzávaló helyesírási szabállyal. Az ige tárgyalásánál a jelen-, múlt- és jövőidőt vesszük. Észrevétetjük a nevek és igék többes számát is.

Gyakoroltatnak a növendékek a helyesírásban:

1. Megfelelő olvasmányok másolása által.
2. Emlékelt alkalmas költemények, fogalmazványok leírása által.
3. Tolbamondás után való iratás által.
4. Sajátszerű helyesírással bíró szavak iratása által.
5. Könnyebb olvasmányok — versek, mondások — emlékezetből való iratása által.

6. Gyakoroltatnak a növendékek egyes tárgyaknak adott kérdések alapján való leírásában és az iskolában olvasott és tárgyalt rövidebb olvasmányok vagy elmondott rövid történetkéik szabad fogalmazásában.

A nyelvtani oktatás az olvasókönyv és megfelelő példatár alapján történik.

II. Számtan.

(4 óra.)

I.

A számtan tanítása e fokozaton is általánosságban kettős célt szolgál: szoktatja a gyermeket rendszeres gondolkodásra és oktatja a mindennapi életben előforduló legszükségesebb számítások és mérések elsajátítására.

II.

A tanítás a II. osztály tananyagának alapos átisméllésével kezdődik.

A III. osztály tulajdonképpeni anyaga:

1. A számkörnek 1—1000-ig való kibővítése.
2. Az írásbeli számítási eljárások, illetve formák megismertetése és
3. a tanult mértékek, pénzek stb. kibővítése.

A számkör kibővítésénél leghelyesebb, ha a tanító először csak 100—200-ig halad, először egyenként számláltatva és nagy gondot fordítva a számoknak helyes, szép írására és azoknak 100-ból, a tízesekből és egyesekből való összetételére.

Kétszázon túl szintén fokozatosan haladunk százanként és pedig először egyenként számláltatva, majd pedig különböző soralkötésekkel ismertetve az új számköröket.

E fokon ismertetendők a legfontosabb tízes rendszerbeli mértékeink és gyakorlandók több névvel jelölt mennyiségek összevonása és egy névvel jelölt mennyiségek szétbontása.

A gyermek tudja a számokat ezerig hiba nélkül írni, olvasni, százasaira, tízeseire és egyesekre felbontani. Legyen e számkörök számlálásában és egyszerűbb soralkötések elmondásában teljesen otthonos és ismerjék a gyermekek tényleg a mértéket és pénzeket. A fejszámolás, valamint a kis és nagy egyszerű különösen gyakorlandók.

Az írásbeli számvetés, az írásbeli eljárás formáinak tanításánál tartsuk meg szigorúan az egyes fokozatokat. A műveleti szabályt mindig egyes konkrét példák kidolgozásából vezessük le.

Megismertetjük a gyermeket írásbelileg: az összeadás, a kivonás, szorzás és osztással. Minden egyes műveletnél az egyes tényezők elnevezéseit közöljük. A szorzás és osztás egy- és kétjegyű, szorzó, illetve osztóval is gyakorlandó. A kivonás és osztásnál a bizonyítás kedvéért az ú. n. próbák sem hagyandók el.

Megismertetjük a műveleteket különnevű számokkal is, úgyszintén tanítjuk a római számjegyeket.

III. Természetráajz.

(2 óra.)

1.

A természetráajz tanításának célja, hogy megismertesse a tanulókat a természeti tárgyakkal és ezek hasznos vagy káros tulajdonságaival; megkedveltesse velük a természetet és megerősítse vallásos érzelmeiket.

Az élőtermészet jelenségeinek tanítását a biológiára alapítjuk. Ezt pedig elérhetjük, ha a természeti tárgyakat mint a természetben élő, ható és hatásokat elfogadó egyéneket együttességükben és kölcsönhatásukban tárgyaljuk.

2.

A III. osztály anyaga:

A ház hasznos állatai: emlősök a kutya, macska, ló, szamár, sertés, szarvasmarha, juh, kecske. Madarak: tyukok, lud, kacs, galamb. Rovarok: a méh, selyemhernyó és lepke.

A ház alkalmatlan és kártékony állatai: egér, patkány, menyét, görény; héja, sólyom; légy, pók, sváb, poloska, bolha, moly.

A kert állatvilága: cserebogár, lepkék, (galagony-, káposzta), csiga, földi giliszta; vakondok, tüskésdisznó, denevér, fecske; hangya, katica-, futó-, bábrabló-, temető-bogár. Szobai növények: muskátli, fukszia, jácint, tulipán, fikusz aszpidisztra stb.

Az utca és sétatér növényei: akác-, jávor-, vadgesztenye-, platán-, hárs- és fenyőfa, az orgona-cserje. A virágos-kert: liliom, szegfű, rezeda, rózsa. A konyhakert: burgonya, paradicsom, paprika, hüvelyesek, káposzta-félék, hagyma, petrezselyem, sárgarépa, tök, uborka, dinye. A gyümölcsöskert; mandula-, barack-, cseresznye- és meggy-, szilva-, dió-, alma és körtefa.

Ásványok: a konyhasó, kőszén, petroleum, mészkö.

IV. Földráajz.

(3 óra.)

1.

Ezen tárgy tanítása ezen a fokon tulajdonképen a beszéd- és ért.-gyakorlat folytatása. Nem pusztá földráajz, hanem mindazon ismeretek összekapcsolása, melyek a föld ismeretéhez fűződnek.

Gyakorlati célja, hogy a tanuló megértse azokat a földráajzi jelenségeket, amelyek a föld fölületén szeme elé tárulnak és ezeknek egymásra és az emberre való hatásáról, a természetben uralkodó rendről fogalmat szerezzen.

Eszményi feladata : hogy a lakóhelynek, a hazai föld e szűkebb körének, alapos ismerete ébressze, ápolja és erősítse s hazaszeretet érzését már a zsenge gyermekszívben is.

2.

A III. oszt. földrajz anyaga a következő :

1. Közvetlen szemlélet alapján szerzendő földrajzi alapfogalmak : árok, patak, tócsa, meder, part, fenék, öböl, földnyelv, sziget, félsziget ; forrás, tor-kolat, fő- és mellékcsapatok ; sík vagy hegyes vidék ; homokos, szikes, agyagos, köves, televénytalaj ; mocsaras, ingoványos föld, ártér ; halom, domb, ennek lába, oldala, teteje ; meredek, lejtős, napos oldal ; csúcsos, kúpos tető, domb-lánc, nyereg, szakadék, völgy ; a napi időváltozások, a nap látszólagos moz-gása, évszakok, holdváltozások. Község, földmivelő, iparos, kereskedő, pap, tanító, orvos, vadász, halász, pásztor, katona. A vallás és nyelv ; különböző utak, közlekedési eszközök, vasút, hajózás, posta, telegraf, stb. Nagy súly fektetendő a fő- és mellékvilágítják pontos begyakorlására.

2. Bevezetés a térkép ismeretébe.

3. A lakóhely, illetve Budapest 10 kerületének és környékének meg-ismertetése.

4. Végül Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye összes járásai és főbb voná-saiban Magyarország áttekintése.

A főváros és vármegye ismertetésénél a történeti vonatkozások különösen kiemelendők s ahol lehet, történeti vonatkozásból induljon ki a tanítás.

A földrajz tanításának egyes jelenségeit és területeit vázlatosan leraj-zoltatjuk

A lehetőség szerint mennél többször nyujtsunk alkalmat növendékeinknek, hogy kirándulások rendezésével közvetlen szemlélet alapján szerezzenek ma-guknak az iskolában tanultakról helyes fogalmat.

A földrajz tanításának megfelelő kézikönyv és térkép segítségével történik.

V. Rajz.

(1 óra.)

1.

A modern rajztanításnál a régivel szemben az abstractió helyébe a valóság lép, a gépies másolás helyébe az önálló, közvetlen megfigyelés.

Az ideális cél, amelyet a rajztanítással e fokon is elérni törekszünk : a helyes látásra, az önálló, munkára való szoktatás és az értelmes ítéletre való képesítés.

A rajztanításnál a következő fokozatok tartandók szem előtt : a) kéz-ügyesítő gyakorlatok, b) szemlélet és emlékezet után való rajzolás, mely kettő kiegészíti egymást, t. i. amit a gyermek rajzolt szemlélet után, azután emlé-kezetből is reprodukálja ; c) ecsetgyakorlatok és végül d) tervezgetések.

A helyes test- és kéztartásra szigorúan ügyelnünk kell.

2.

A tanítás anyaga :

1. Kézügyesítő gyakorlatok : a második oszt. anyagának ismétlése után a csigavonal, hullámvonal és a kettőnek kombinálása.

2. Szemlélet után: kés, balta, tábla, ajtó, pajzs, sziv, zászló, csésze palack, pohár, könnyebb vázák stb.

3. Ecsetgyakorlatok: kör- és elipszisfoltok, sziv- és lándzsaalakú foltok. Egyenes és hajlított sorok; csillagalakok összeállítása. Térkitöltés: négyzet, félkör, téglány, egyszerű sematikus motívumokkal.

A fantázia fejlesztésére, a teremtő erő fokozására olvasott mesék és mondák illusztrálása.

VI. Ének.

(1 óra.)

1.

A III. osztályban a népiskolai énektanítás *alaki célja* itt is, hogy tovább fejlessze a zenei érzéket és ápolja az énekhangot. Egyúttal legyen hathatós eszköze a kedély művelésének, a vallásos és hazafias érzés ápolásának.

Tárgyi célja, hogy a tanuló sajátítsa el mennél több, maradandó becsű dalt, *különösen a magyar népdalok* kincsés házából s tudja azokat önállóan elénekelni.

Az énektanításnak mindig szoros vonatkozásban kell állnia a többi tárgy, vallás, földrajz, term. rajz, stb. tanításával, mert csak így szolgálja valóban a léleknevelést, a kedélymélyítés célját. Ezért kívánatos, hogy a III. osztályban az osztálytanító maga tanítsa ezt a tárgyat.

2.

Az énektanítás e fokon részint hallás, részint hangjegyek után történik. Az új tanterv követelményeinek megfelelően a gyermek kezébe oly kézikönyv adandó, amely a szövegi rész mellett a dallamok hangjegyekkel feltüntetését is tartalmazza. Ezenkívül magában foglalja azt az elméleti penzumot is, amit a III. osztályban el kell végeztünk.

A III. osztály tananyaga a következő:

A szövegi rész központja a népelet, mindazon érzelmi mozzanatok, amelyek a szülőföld fogalmához fűzik azt a gyermeket s amelyek a környező természeti, társadalmi és erkölcsi viszonyokhoz csatlakoznak.

A zenei, elméleti rész anyaga, amely mindig a dallam tanításával szoros kapcsolatba hozandó, a következő: A kemény hangnem fokozatos felépítése lépcsőnként vagy hangcsoportonként; a lépcsőnevek s ezek jelzési módja; az 1 és méretes hang és szünet s ezeknek egyszerű páros ütemekbe való foglalása; a 4 és 3 méretes hang és szünet; a 4-es ütem legkönnyebb képletei; a mértékelés megnevezése és jelzési módja; ütemezés gyakorlása.

A dinamikai árnyalás szokottabb jelzései.

VII. Testgyakorlás.

Cél: a tanuló testi erejének és ügyességének fejlesztése.

a) Rendgyakorlatokból: sorakozás és arcsorképzés. Igazodás. Negyed- és félfordulat. Oldalsor és fődzés. Sornytás és zárás. Egész- és féltávolság-

vétel. Sorbontás zárt arcsorból nyitott arcsorba. Lépcsőzetes felállítás. Ellenvonulás jobbra vagy balra. Visszavonulás egy sorba.

b) Szabadgyakorlatokból: alapállás, szögállás, zártállás, lábújjállás, terpeszállás és lépőállások.

Egyszerű szabadgyakorlatok helyben két ütemben. Járás helyben és menet oldalsorban. Menet arcsorban, meghatározott számú lépéssel. Járás utánlépéssel.

c) Ugrásból: ugrási előgyakorlatok. Elugrás helyből. Elugrás jobb- és ballábbal. Cél: a biztos és helyes le- és elugrás szép testtartással.

d) Játékok.

e) Séta és kirándulás.

A IV. osztály tanterve.

I. Vallásban.

Az ev. népiskolai vallásitanítás célját a magyarhoni ág. h. ev. keresztyén egyház egyetemes közgyűlése az 1904-ben elfogadott vallásitanítási tervzetben a következőképen határozta meg:

„A népiskolai vallásitanítás által evangéliumi szellemtől áthatott oly egyháztagekat kell nevelni, kiknek Isten folyton szemük előtt és szívükben van s kik Isten iránt érzett szeretetből örömmel teljesítik az ő parancsolatait, gyakorolják a felebaráti szeretetet, cselekszik a jót és kerülnek a bűnt.

A vallásitanítás vezesse be a gyermekeket a Szentírás ismeretébe, értesse meg vele az ág. hitv. ev. egyház tanait s kedveltesse meg az egyház, főkép a magyar ev. egyház intézményeit, hogy majdan az iskola falain kívül is szívesen olvassa szent könyvünket, buzgón vegyen részt a gyülekezet istenitiszteletében és társadalmi életében és legyen egyházának hitben állhatatos, szeretetben munkás tagja.“

E célhoz képest, miután az előző osztályokban a bibliai történetek összefüggőleg tárgyaltattak, ezen osztályban megkezdődik a káté-tanítás, hogy „a szétszórtan elsajátított valláserkölcsi igazságok egységes egészbe foglalassanak össze.“ Tehát ezen osztály vallásitanítási körébe a káté három első részét öleljük fel, u. m. a *tizparancsolatot*, az *apostoli hitvallást* és a *Miatyánkot*. Miután a káté tanításánál elengedhetetlenül szükséges, hogy az egyes tételek a bibliából vett példákkal világosíttassanak meg, azért az egyes katechismusi tételek megvilágosítására alkalmas bibliai történetek a káté tanítással párhuzamosan ismételtetnek.

Bibliából merített velős mondások, egyházi énekek és imák e fokon is tovább emlékeltetnek, illetőleg gyakoroltatnak. Egyházi énekek közül a már ismertek gyakorlásán kívül a következő újakat vesszük:

Vigyázatok, azt kiáltják. Teljes minden életben. Erős várunk. Mily nagy az Úr kegyelmessége. Mi atyánk, ki vagy a mennyekben. Hogy ne dicsérem az Istent. Dicsőség mennyben Istennek. Óh én bűnös, jaj mit tegyek. Az Úr gondot visel. Most nyugosznak az erdők . . .

II. Magyar nyelv.

„A magyar nyelvi oktatásnak célja ebben az osztályban egyrészt, hogy a gyermek megértse másoknak élőszóval vagy írásban kifejezett gondolatait; másrészt, hogy a maga gondolatait írásban és szóban helyesen és érthetően ki tudja fejezni.“

E célnak megfelelőleg a IV. osztály nyelvtanítási anyagát a következőkben körvonalazzuk:

A nyelv megértésének szolgálatában áll az olvasás tanítása és pedig azáltal, hogy az értelmes olvasásban fokozatosan nagyobb jártasságot és könnyedséget kívánunk, sőt az érzelmet és kifejező szép olvasást is lehetőleg érvényre juttatjuk. Hogy a fent jelzett célnak megfeleljünk, nagy súly fektetendő az olvasmányok tárgyalására, mely két irányban halad és pedig:

a) *tartalmitag* tárgyaljuk, ha az egyes szavak jelentőségét s az olvasmány gondolatait magyarazzuk, szóval az olvasmány tartalmát alaposan megértetjük s

b) *alakilag*, midőn az olvasmányokat a nyelvtani jelenségek szemléltetésére használjuk.

Mínthogy az olvasmányok nemcsak az irodalmi célt szolgálják, hanem a tárgyismereti tanításszakokat is támogatják, megkívántatódik, hogy az olvasást a tárgytanításra alapítsuk s azzal mindenkor lépést tartson.

A nyelvtanítás másik nagy céljának szolgálatában áll első sorban a *fogalmazás* tanítása, mely *szóbeli és írásbeli*. A szóbeli fogalmazás az egész iskolai tanításon végighúzóódik, amidőn t. i. helyes feleletekre, a gondolatok szabatos kifejezésére vezetjük rá a növendékeket. Csakis így képesítjük arra, hogy úgy írjon, ahogyan beszél, természetesen és egyszerűen. Fogalmazás alatt e fokon nem a szabad fogalmazást értjük. Megelégszünk, ha a táblára felírt kérdésekre szabatos mondatokban felelnek, amelyek természetesen mindig egy egészet alkotnak.

Hogy fogalmazástánításunk meddő ne legyen, tárgyát minden esetben a gyermek ismeretköréből vesszük s a hibák javítására nagy gondot fordítunk.

A fogalmazás mellett gyakoroljuk a *levélformát* és a *helyesírást* is.

A szorosán vett *nyelvtan* tanításánál a grammatikai formát az újabb felfogás száműzte ugyan, de bizonyos mértékű nyelvtani oktatásra mégis szükség van, hogy ezáltal a növendékeket a helyes beszédre s a mondatok és szavak helyesírására képesítsük. A nyelvtani elmélet tehát nem cél, hanem segédeszköz a gyakorlati cél elérésének. E célból ezen osztály az egyszerű bővített mondat keretében nyelvünk alaktanának legegyszerűbb elemeivel foglalkozik.

Eszerint az alany körében ismertetendő a főnévképzés, az állítmány körében az ige képzés. A tárgy körében az igeragozás alakjait; a határozók körében a ragok és névutókat; a jelző körében a melléknévek képzését, a számnevet, határozott és határozatlan névelőt, birtokosjelzőt szemléltetjük. Végül a szóalakok ismertetését az összetett szavak ismertetése és helyesírása fejezi be.

A nyelvtanításra ez osztály hét órát szentel, melyből egyet a szépírásra, kettőt pedig a német nyelvre fordítunk, mely utóbbi tanításánál a nyelvtan nem képezi a tanítás anyagát s németből senkinek elégtelen osztályzatot nem adunk.

III. Számtan.

A számtan tanításának célja egyrészt a rendszeres gondolkodásra szoktatás, másrészt a mindennapi életben előforduló számítások és mérések begyakorlása. A IV. osztályban mindenekelőtt ismételjük az előbbi osztály tananyagát, hogy abban a gyermekek készséget és gyorsaságot szerezzenek. Azután kiegészítjük a tízesszámrendszer ismertetését fokozatosan bővítve a számsort egészen 1,000.000. Ezzel párhuzamosan bővítjük a mértékek-ről szerzett ismereteket valamint a római számok írását is tovább gyakoroljuk.

Majd a négy alpműveletet gyakoroljuk újra egyenként minden órát fejbeli számolással kezdve.

Azután vesszük a négy alpműveletet különmemű számokkal, amikor is behatóan gyakorlandó a magasabbrendű egységeknek alacsonyabb rendűre és az alacsonyabb rendű egységeknek magasabb rendűre való változtatása. Itt veendő az időszámítás is.

Ezekután áttérünk a közönséges törtek ismertetésére. A fősúlyt az alapfogalmak kellő megértésére fektetjük, de áttérünk a négy alpművelet leg-egyszerűbb gyakorlati alkalmazására is. Eszerint veendő: a tört keletkezése és értelmezése. Egészek törtalakban. A tört fogalma. Valódi tört, áltört, vegyes szám. Egyenlő nevezőjű törtek összeadása, kivonása. Tört szorzása és osztása egész számmal. Mint tehát kivehető e fokon *nem lehet még szó a törtekkel való műveletek rendszeres elvégzéséről*, hanem a műveletek azon eseteiről, melyek szemléltetés alapján is könnyen kimutathatók. Végül vesszük a tizedes törtekkel való számolást is. Nagy gondot fordítunk a pénzek és mértékeknek tizedes törtekben való kifejezésére.

Számtani oktatásra hetenként 4 órát fordítunk.

IV. Földrajz.

„A népiskolai földrajz tanításának célja, hogy a tanuló főleg a haza földjét megismerje s azon biztosan tájékozódjék; hogy megismerje mindazon földrajzi, jelenségeket melyek a föld felületén eléje tárulnak“. Ezenkívül felébressze a gyermekben a természet szépségei iránti érdeklődést, fejlessze az észlelő tehetséget, erősítse az emlékezetet, ápolja a képzeletet s mindennek felett pedig a haza iránti rendíthetetlen szeretetet.

Ehhez képest miután a III. oszt tananyagát főbb vonásaiban átisméltetjük áttérünk Magyarország részletes tárgyalására. Felölelünk egyszerre egy-egy a természet által kisebb egészszé alkotott területet, amelyet tárgyalunk előbb általánosságban, majd pedig áttérünk a megyei ismertetésre, amikor is ismételjük, ami a tanultakból annak területére esik.

A földrajztanítást kiegészíti a térképrajzolás, megjegyezvén, hogy itt nem a térkép pontos kivitelére fektetjük a fősúlyt, hanem a tanulóknak hálózat nélküli vázlat szerű rajzolása által oda törekszünk, hogy a tanuló a papírra vetett vázlat lényegét felfogni s azt onnan leolvasni is képes legyen.

Kevesebb részletességgel tárgyaljuk aztán a szomszédos Ausztriát általánosságban Európát, a legáltalánosabban az 5 földrészt és a világtengereket.

A földrajztanításra hetenként 2 órát szentelünk.

V. Történelem.

Miután a történettantást a megelőző osztályokban a beszéd- és ért. gyak. keretében mesék és elbeszélések, az olvasmány tárgyalás és földrajz keretében pedig regék, mondák s történeti képek által előkészítettük, a IV. osztályban a történelmet, habár az állami tanterv nem írja elő, különváltan, mint önálló tantárgyat felvesszük.

Célja a történelem tanításnak, hogy „a nemzeti érzést, a hazaszeretetet, a polgári erényeket ápolja és nemesítse“, ami természetesen nem azt kívánja tőlünk, hogy a történelmi folytonosság szigorú betartásával cél- és értelem nélküli adathalmazzal gyötörjük növendékeinket, hanem, hogy magasabb nézőpontból tekintve, főbb vonásaiban ismertessük nemzetünk küzdelmes és dicső multját.

E célból a következő korszakokat öleljük fel, megjegyezvén, hogy a kor jellemzése mindig valamely kimagasló alak jellemzéséből szűrődjék le:

1. A magyarok vándorlása. Árpád, a honfoglalás. 2. A királyság s a ker. egyház megállapítása. Szent István, Szent László. 3. IV. Béla és a tatárjárás. 4. A magy. királyság fénykora: Nagy Lajos, Hunyadi János, Mátyás király. 5. Magyarország hanyatlása. A mohácsi vész. 6. A török hódoltság elleni küzdelmek. (Zrinyi M., Dobó István). 7. Vallási küzdelmek. (Bocskay, Bethlen). 8. A török kiűzése, alkotmány védelmezése. (II. Rákóczi Ferenc). 9. Magyarország rendezése. (III. Károly, Mária Terézia). 10. Magyarország legújabb kora. (Szécsényi, Kossuth, Deák).

A történelem tanítására hetenként 2 órát szentelünk s ezen tantárgyból elégtelen osztályzatot nem adunk.

VI. Természetráaj.

Ezen tárgy alapismereteit a beszéd- és ért. gyakorlat nyújtja és az olvasókönyv gyarapítja. Ezen előkészítés után már a III. oszt.-ban, mint a beszéd- és ért. gyakorlatból kisarjadzott tárgyat különváltan kezeljük, de továbbra is annak modorában.

Célja, hogy a tanulót környezetével megismertesse, megfigyelő képességét ápolja és fejlessze s a természet iránt való szeretetet és tiszteletet felébressze.

E célnak megfelelően a III. osztályban megkezdett alapon tovább haladva a következő anyagot öleljük fel: A szőlő és ellenségei. Az erdő növényvilága és haszna. Állatvilága: mókus, őz, szarvas, farkas, róka, vadmacska, hiúz, medve, vaddisznó; fülemile, sas, harkály, kakuk.

A folyó- és állóvizek élete: fűzfa, nád, sás, vadlúd, vadkacsa, gólya gémekek, teknősbéka, halak, béka, kagyló, rák, pióca és véglények.

Idegen országok és világrészek állatai: elefánt, teve, rénszarvas, oroszlán, tigris, párdúc, jegesmedve, hiéna, rozmár, fóka, bálna, kenguru, csőrös emlős, hangyaevő, majom, papagály, kolibri, strucc, krokodil, óriás kígyó, csörgő kígyó, cápa s a tenger apróbb állatai.

A legfontosabb egészségtani ismeretek: a csontváz, a test külső takarója, érzékszervek, az izmok, a táplálkozás; a vérkeringés és lélegzés, ragadós betegségek.

Ásványok közül: a konyhasó, a kőszen, a vas, az arany és ezüst, a mész, a kvarc, s néhány drága kő megemlézése.

A déli gyümölcsök, ipari és élvezeti növények, gombák és mérges növények csupán csak olvasmány tárgyalásanyagát képezik.

A természetrajz tanítására ezen osztály hetenként 1 órát szentel s ezen tárgyból sem adunk elégtelen osztályzatot.

Ezen tárggyal kapcsolatosan hangsúlyozzuk az iskolai séták és kirándulások nagy fontosságát, mely hathatósan támogatja úgy az alsó két osztályban a beszéd- és ért. gyakorlatot, mint a felsőbbekben a földrajz, történet és természetrajz tanítást. E célból szabad választásra állhatnak a következő séták és kirándulások, de mégis lehetőleg úgy, hogy 4 év alatt mindegyiket megtegyük: 1. Gellérthegy (Célja földrajzi alapfogalmak szerzése, tehát lehetőleg III. év elején). 2. Vár. (Földrajzi séta a III. év folyamán). 3. Állatkert. (Term. rajzi séta a IV. év alatt 2 szer is). 4. Szabadság-tér, Országház (földr. tört, séta lehetőleg az országház megtekintésével) III. o.) 5. Mezőgazdasági múzeum (term. rajzi III—IV.) 6. Szépművészeti múzeum (tört. IV.). 7. Nemzeti múzeum (term. és tört. III—IV.) 8. Hűvösvölgy és Népliget (term. jelenségek megfigyelése és testedzés. A 4 év alatt bármikor. 9. Aquincum (tört. III. o.) 10. Budapest környéke (Visegrád vagy a Káposztásmegyeri vízművek (földr. tört. term. rajzi kirándulás III. vagy IV. osztály.)

VII. Rajz.

Célja az önálló megfigyelőképességnek, az öntudatos leírásnak kifejlesztése. E célból az előző osztályokban megkezdett alapon közvetlen szemlélet és emlékezet után rajzoltassunk különféle tárgyakat: üveget, köcsögöt, baltát, kalapácsot stb. Időnként kézügyesítő gyakorlatokat végeztetünk: u. m. köröket, csiga, hullámvonalakat stb. Folytatjuk a III. osztályban megkezdett ecsetgyakorlatokat, amelyeknél kontur nélküli kör, ellipszis szív, lándsza alakú foltokból indulnak ki, majd ezekből tervezetünk különféle csigaalakokat és sorokat. Később rátérhetünk a term. után rajzolt tárgyak egyszínű festésének gyakorlására, valamint azoknak levél, vagy virágtípusok által való díszítésére.

Rajzoktatásra hetenként 1 órát fordítunk.

VIII. Ének.

(1 óra.)

Ez az osztály megkezdje a hangjegyek szerint való éneklést a következő énektani ismeretek közlésével kapcsolatban:

a) A hang és szünetjelek alakjának és értékének fokozatos s párhuzamos megismertetése.

b) Ütem, ütemezés, ütemjelzés a magyar zenében idegen ütemek mellőzésével.

c) Ritmikai gyakorlatok hangjegyeken szemléltetve, szövegolvasással és kézüttéssel, dallamkíséret nélkül.

d) A vonalrendszer megismertetése.

e) A G-kulcs használata. A hangjegyek megnevezése helyzetük szerint Hangjegyolvasási gyakorlatok énekkíséret nélkül.

f) Ütemvonalak a vonalrendszerben Nyugvó jel. Ismétlődő jelek. Az időmérték (tempo) és erőfok jelzésére való legszükségesebb kifejezések és jelek megértetése.

g) A kemény C-hanglétra bemutatása és énekeltetése, kezdetben egyenlő értékű hangjegyekkel, tagolás nélkül, később tagolva a főntebb megjelölt ütemfelosztással, különböző hangjegyekkel, más-más ritmus szerint.

h) Hangtalálási gyakorlatok a C-hangsor körében, mindig az alaphangból kiindulva s oda visszatérve, az iskolai táblára írt jegyeken mutatva.

i) Fokozatos gyakorlatok a tulajdonképeni hangjegyekkel való éneklés elsajátítására, az 1—8-ig terjedő hangkörben kizárólag C-hanglétrában írva.

k) A megelőző osztályokban tanult főbb dalok ismétlése és újabbak tanulása, kezdetben hallás után, később hangjegyek segítségével.

A hallás után betanított dalok között olyanok is lehetnek, amelyek lágy hangnemben vannak írva s melyekben alakító jegek is szerepelnek.

IX. Testgyakorlás.

a) Rendgyakorlatokból: a III. osztály gyakorlatai és rézsutos sorképzés. Fejlődés rendekbe, oldalsorból jobbra és balra. Fejlődés rendekbe arcsorból előre és hátra. Ellenvonulás jobbra és balra. Körképzés. Szög- és kígyóvonulás.

b) Szabadgyakorlatokból: a III. osztály tanítási anyaga és sark-, mérő-, kereszt-, guggoló-, támadó- és védőállás.

Egyszerű szabadgyakorlatok 4 es ütemben. Könnyebb összetett gyakorlatok. Dobbantó- és lábújj-járás oldalsorban. Menet arcsorban 1—2 percig lassú ütemben.

c) Ugrásból: könnyű elugrás jobb- és ballábbal, biztos leugrás helyes testtartással. Cél: mint a III. osztályban. Ugrási gyakorlatok az ugró-zsámolyokon.

d) Fekvő gerendán való gyakorlatok.

e) Játékok.

f) Mászásból: mászási előgyakorlatok és pedig: ugrás nyújtott függésbe egy és két póznán. Ugrás hajlított függésbe két és egy póznán. Mászókulcsolás állásban. Ugrás feszes függésbe mászókulcsolással. Mászókulcsoláscsere feszes függésben; ugyanez hajlított függésben. Nyújtott függésben húzódás. Mászás utánfogással egy póznán. Mellső és hátsó függőállás. Mellső fekvő támaszban eltolódás.

g) Séta és kirándulás.

Német nyelv.

A német nyelv tanításának célja az elemi osztályokban az olvasás és írás biztos elsajátítása, szókincs gyűjtése és annak értelmes beszédben történő alkalmazása.

Egy nyelv megtanulásának ez az alapja és mint ahogy jó alap nélkül nincs biztos tudás, úgy ezt az alapot sem tanácsos elnagyolni, elsiettetni vagy munkaanyagának keveselni.

Az olvasás tanításának 3 fokozata van: 1. betűk megismerése, 2. a folyékony olvasás, 3. az értelmes olvasás. A két utóbbi csak a nyelvet jól beszélőknél tanítható egyszerre, miután azonban ez a ritkább eset, az olvasástani anyag a maga természetes tagozódásánál fogva 3 osztály között osztható fel.

Nem így az írás. Egy nyelvet csak akkor tudunk írni, 1. ha a betűk másolása emlékezetből történik, 2. ha a helyesírásban jártasak vagyunk. A kettő egymástól el nem különíthető, ami világossá teszi azt a kettős feladatot, amit az írás tanítása egyszerre ró ránk s azt a kettős nehézséget, amivel a gyermeknek egyszerre kell megküzdenie. Vegyük hozzá, hogy ugyanakkor ismerkedik a nyomtatott betűk alakjával is, ami tehát figyelmének és emlékezetének a kezdőfokon untilg elég dolgot ad.

A harmadik munkakör a szókincs gyűjtése. Ez adja a legtöbb munkát, mivel hogy a szó megtanulása helyes mondattani alkalmazás nélkül csekély értékű. Ez a harmadik feladat az első kettőtől teljesen független; írni, olvasni lehet anélkül, hogy értenők, viszont sok ember tanult már meg egy nyelvet beszélni, anélkül, hogy írni vagy olvasni tudná. Miután az első két ismeretkör elvégzése úgyszólamint derekas munkát ad a gyermekeknek, ne okoztassunk egy biztos eredményt a harmadik feladat felhalmozásával. Ezért az első esztendőben a beszéd tanulását szállítsuk a minimumra.

Csak mikor az alaki nehézségeket leküzdöttük, csak azután forduljunk főképpen, de akkor se csupán az anyaggyűjtés felé, kísérőnk marad, mint állandó és még befejezetlen munka, az értelmes olvasás és a helyesírás.

Ezekután a német nyelv tanításának anyaga a következőképpen oszlik fel a II., III. és IV. elemi osztály között:

II. osztály.

Heti 4 óra.

1. Írás, 2. olvasás, 3. kevés szógyűjtés, kevés beszédgyakorlat.

Az írás nem állhat csak abból, hogy a betűket emlékezetből tudják utánozni, szükséges, hogy minden alkalomkor a gyakorlatban olvasott szavakat hallomás után is le tudják írni, miáltal külön figyelmet szentelünk a helyesírásnak. A szót a tanító mondja ki tisztán, hangoztassa a gyermekekkel is, figyelmeztesse őket azokra a hangzási különlegességekre, melyek egy-egy helyesírási szabályt váltanak ki. A tollbamondást itt ne tekintjük rajtakapási eszköznek, évekig kell valamit gyakoroltatnunk, míg a gyermeknek tudatába megy át.

Az olvasásnál meg kell elégednünk a gépies fokkal, csupán a nyelvet értőket vezessük rá a hangsúlyozásra.

A kevés szógyűjtést és beszédgyakorlást akként végezzük, hogy minden új betűnél kiválasztjuk azt a 2—3 szót, amit a mindennapi beszédben leggyakrabban használunk, megtanuljuk, de csak úgy, hogy értelmét szemléletéssel vessük emlékezetünkbe. A nagy betűknél kapcsolunk a tanult szavakból mondatokat.

A II. oszt. tanításhoz nem lehet a német, mert ugy-e, mindenkori szabály az, hogy olyat ne mondjunk, amit a gyermekek meg nem értenek, vagy magyarázzuk meg az ismeretlen fogalmat vagy kifejezést. De, ha mi minduntalan kitérünk erre, különösen a nyelvtanulásnál, hasztalan munkát végezzük, mert a következő percekben úgyszólván elfelejtjük s a sok megszakítással a tanítás és az összbenyomás egységén csorba esik. A nyelvtanításnak azt a módját, mikor a tanítványok a tanulandó nyelven kívül egyebet nem hallanak, csak ott lehet alkalmazni, ahol a nem tudásnak vagy tudásnak egyenlő fokán vannak mind.

A II. oszt. számára továbbra is a jelenleg is használatos és ezidőszert legjobban ajánlható: több székesfővárosi tanfőúról. A könyv olvasm. tartalmazó része felesleges, legfeljebb csak gyakorlásra használható.

A III. osztály anyaga.

Heti 2 óra.

Az írás és olvasás gyorsabb átisméltése az abc-s könyv nyomán. Ezalatt szókészletük bővítendő, de soha nélkül, hogy a megtanultakat önállóan, emlékezetből is le ne tudják írni. Itt igen fontos, hogy az írottat a gyermek maga hasonlítsa össze a könyvbenlevővel vagy a táblán láthatóval, hogy a hibát maga tanulja felismerni. Azonban ne javíttassuk ki vele, hanem írassuk le újra.

Ha így újra áthaladtak az abc-n, könnyebb olvasmányokra kerül a sor. Először olvasni gyakorolják, másodsor megtanulják az ismeretlen szavakat, harmadszor német kérdésekre német felelettel megtárgyaljuk a tartalmát, negyedszer a feleletet írásba foglaljuk.

Kézikönyvül a László Antal-féle „Német nyelvgyakorló és olvasókönyv“ I-ső része ajánlható, melyben az abc gyorsabb menetben és tömörebben ismételtető át s ugyanakkor a latin betűkkel való olvasás is tanítható. A könyv III. részében a beszéd-értelem gyakorlat körében mozgó kis olvasmányok útján a rendszeres beszélgetés is megkezdhető. A könyv bőven el van látva szójegyzékkel, ami nem az összes szavak megtanulását célozza, csupán a szükségesek elsajátításának könnyítésére szolgál.

Megfelelő kis versikék ebben is találhatóak.

A IV. osztály anyaga.

Heti 2 óra.

Folytatása és kibővítése az eddig tanultaknak. Tehát olvasmányok útján szógyűjtés, beszélgetés, fogalmazás, helyesírás s mikor az olvasmányt vagy verset már teljesen értik, annak hangsúlyos, értelmes olvasása, illetve megtanulása.

Női kézimunka.

II. elemi leányosztály.

Hetenként 3 óra.

a) Horgolás. Kezdőszem. Az első sor lehorgolása és tömött szem. Bordált horgolás. Minta nélküli lyukacsos horgolás, esetleg felváltva rudacska-horgolással, körül egyszerű íves csipke.

Munkaanyag 20-as számú pamut, 5-ös számú horgolótű.

b) Keresztöltéssel. Betűjegyzés, számok és különféle egyszerű keskeny csíkok, hullám-, csiga-, görögvonalt stb. esetleg a gyermek neve és évszám.

Munkaanyag 35 cm. széles, 20 cm. hosszú lyukacsosan szőtt kanavász, színes hímzőpamut, 20-as számú hímzőtű.

Mint mellék vagy szorgalmi munka:

Gyermekelőke derékszög alakban, bordált horgolással készítenő és esetleg világos kék pamutból horgolt könnyű csipkével beszeghető.

Vagy keskeny csík, mely fehérnemű átkötésére szolgál, esetleg csipke fehérnemű díszítésére.

III. elemi leányosztály.

Hetenként 3 óra.

a) Kötés. A kötött kettős négyzet, mely 38 szemnyi szélességben kötendő, meg kell tanítani, a kezdőszemet, a síma, fordított és láncszemet, közbe lyukacsos sort fogyasztással, könnyű kötött csipkét, melyet a kettős négyzet körül kell varrni.

Munkaanyag: 20-as cordonet pamut, 0-ás kötőtű.

b) Egy kis terítő keresztöltéssel, egyszerű minta, szálbekezdés, szélbevarrás.

Munkaanyag: 1/2 méter vastagszálú vászon lyukacsosan szegve, színes hímzőpamut, hímzőtű.

Mint mellék- vagy szorgalmi munka:

A kis terítő körül négy- vagy ötsoros csipkét lehet horgolni, vagy betétet kis párnára.

IV. elemi leányosztály.

Hetenként 3—3 óra. Csoporttanítás.

a) Kötés.

Ez osztályban a kötés tanításánál főcélunk az eddig tanultak begyakorlása és megerősítése. Ezért ismét sűrű mintát köttetünk. Hogy a kezdőszemek alkotását többet gyakorolhassák, mind a két kötendő mintát külön kezdetjük.

A 42 szemre kezdett mintában ismételtetjük a síma és fordított szemeket különböző változatban s megkívánjuk ennek helyes felismerését, egyáltalán az önálló munkálkodást. Az elkészült két négyzet alsó szélét összekötjük, hogy ezt is megtanulják és kézi tarsolyt formáltatunk belőle. Hogy a lyukacsos kötés elemeit, a különféle fogyasztást is megismertessük, egy 7—9 szemre kezdett csipkét kötötünk, melyet a tarsoly szélére varratunk, ezzel az összevarrást is megtanulják.

Munkaanyag: 16-os nyersszínű Hausschild pamut 1-es kötötű.

b) Hímzés.

Asztalfutó vagy asztalközépre való száröltéssel, (lánc, hurkoló és egyéb díszöltéssel.)

Munkaanyag: lágy hímzővászón, 2 színű 16-os D. M. C. hímzőpamut.

Mellékmunka: kis tálcakendő, vagy tूपárna, kereszt- vagy laposöltéssel.

Adatok iskolánk 1910/11 évi történetéhez.

Amint az egyes ember, vagy egyes család életében öröm és bánat, remény és csalódás váltakoznak, úgy látjuk az élet változatosságait az iskola életében, annak egy-egy évében is.

Örömmel gondolunk vissza a lefolyt tanévre, mert iskolánk nemcsak számban gyarapodott, de a gyermekek magaviselete javult szorgalma is növekedett.

Szomorúsággal kell megemlékeznünk arról a két jó kis fiunkról, akiket az ősszel dühöngött vörhenyjárvány magával ragadott; Glatz Péter és Oravecz Ödön, mindkettő elemi iskolánk III. oszt. járó tanuló, a szülők, a tanító s tanuló társaik nagy bánatára elhunyt. Fogadják a bánatos szülők ezen a helyen is iskolánk őszinte részvétét!

Örömmel néztünk a tanév elébe, mert reméltük, hogy igazgatónk megtámadott egészsége a szünidőben helyreáll s a régi egészségben és buzgalommal folytatja vezető-munkáját; de csalódtunk, mert a nyár nem hozta meg Scholtz Lajos igazgatóknak a remélt s kívánt egészséget, úgy, hogy a nt. képviselőtestület neki egy évi szabadságot adott. Az igazgatói teendőket erre az évre alulírottra bízta.

Megnyugvással tekintettük azt a fontos változást, hogy nt. képviselőtestületünk hogy a férjhez ment Győry Ella helyére dr. Böhm Károly urat választotta polg. leányiskolánkhöz a földrajz-történeti tan-székre. De Böhm kartársat az állam a felső keresk. iskolához nevezte ki, ennél fogva itteni állásáról szept. 1-én leköszönt, úgy, hogy az utolsó órában Votisky Zoltán, középisk. tan. oklevéllel bíró, sel-mecbányai ág. hit. ev. lyceumi tanárt sikerült megnyernünk, aki alapos tudásával és helyes tanítási modorával a belé helyezett bizalomnak megfelelt.

A Mihályffy Olga k. a. távozása által megürült tornatanítónői állást Bochkor Erzsébet tagtárssal töltöttük be. Október 1-én azonban Hátszegre nyert meghívást, minél fogva iskolánktól megvált. Helyét Köpe Anna k. a. foglalta el, aki az Erzsébet Nőiskolát

végezte s nemcsak tornára, de mennyiség- és term. tudományi szakcsoportból nyert képesítése által a szabadságon levő igazgató heti 10 óráját is buzgósággal és szakértelemmel látta el.

Kemény Lajos hitoktatónkkal magyar egyházgyülekezetünk másképen rendelkezvén, helyére Martony Elek tiszt. urat rendelte hitoktatónak, aki, mint elődei a havonként tartott ifj. ist. tiszteletken a lelkeszi teendőket is végezte.

Az elemi iskola tantestületében változás nem állott be.

Hogy iskolánkat, különösen polg. leányiskolánkat jövőre meg-
rázkódtatásoktól lehetőleg megóvhassuk s állandó tantestületet szervezhessünk, azzal a tervvel léptünk a nt. képviselőtestület elé, hogy apassza a teendőkkel túlhalmozott igazgató heti óráinak számát s az óratöbbleteket, a tornatanítónői állást rendszeresítsük, miáltal a heti 11 tornaórán kívül reális tárgyak tanítására is beosztva a teljes óraszámot megkapja. Reméljük, hogy a nt. képviselőtestület óhajunkat s reményünket teljesíti.

A tanév vége felé a képviselőtestület választását ejtik meg a testvéregyházak cselekvényes tagjai. Biztos reménnyel tekintünk a jövőbe, hogy egyházunk tagjai olyan vezérférfiakat adnak egyházunknak és iskolánknak, akik buzgósággal, lelkiismerettel és tudással vezetik ügyünket a fejlődés terén.

Sajnálattal búcsuzunk kell isk. bizottságunk szakértő és rendkívül pontos elnökétől, isk. I. felügyelőjétől, Dr. Mágócsy—Dietz Sándor úrtól, ki mintaképe volt a derék vezetőnek s elfoglaltsága mellett is mindig talált időt, hogy iskolánk ügyeivel behatóan és részrehajlatlanul foglalkozzék. Amidőn őszinte köszönetünket fejezzük ki a sok, fáradságos munkájáért, reméljük, hogy majd ezentul is szeretettel foglalkozik, ha nem is mint vezér, de mint isk. bizottságunk tagja iskolánk ügyeivel.

Éppen olyan veszteség számunkra iskolánk közvetlen fejének, kormányzójának, Dr. Haberern J. Pál úr isk. II. felügyelőjének távozása. Tíz éven át volt buzgó, hű vezérünk, ki munkát, fáradozást nem sajnált, ha iskolánk fejlődéséről, avagy belső ügyeiről volt szó; szíves, nyájas modorával mindnyájunk őszinte tiszteletét, rokonszenvét birta, kiknek nemcsak vezetője, hanem barátja is volt. De nem búcsuzunk tőle végkép, megmarad ő azontúl is a minékünk, habár kissé távolabbi viszonyban; reméljük, hogy érdeklődése iskolánk iránt nem lankad, ha ezentúl egyházunk összes tanintézteinek feje lesz. Tudjuk, meg vagyunk győződve arról, hogy tágabb hatáskörében megtalálja a mi iskolánkat is, amelyre oly nagy szeretettel gondot viselt eddig.

Bizalommal, tisztelettel fogadjuk közvetlen iskolafelügyelőn-

ket; nem új férfit, nem ismeretlent üdvözlünk benne, ismerjük buzgóságát s ő is ismeri testületét abból az időből, amikor mint helyettes iskolafelügyelő urat tisztelhetjük, fogadja ezen a helyen is ígéretünket: ha a vezér változik is, a sereg a régi hűséggel küzd tovább, mert a cél nem változik, ha a harcosok változnak s az új vezér sem tűzhet ki más célt mint azt, hogy a haladás útján lankadatlanul előre haladjunk!

Örömnapoknak jelezhetjük azokat a napokat, amikor testületünk kivehette részét az ünneplésből, hogy a testvéregyházak közös felügyelőjét dr. Zsigmondy Jenő urat üdvözölhette udvari tanácsossá történt kinevezése alkalmából; hogy özvegy Haberern Jonathánné úrnőnél a „Tabitha“ leikes elnöknőjénél, tiszteleggett az Erzsébet-rendel való kitüntetése alkalmából s hogy átadta kartársi üdvözlét a budai evangélikus-egyház huszonöt éven át működő Gärtner Rezső tanitótársnak. Önmagát tiszteli, aki mást tisztel!

Iskolánknál először történt, hogy a múlt tanév befejezése után eszközöltük a beiratásokat. Az első kísérlet nem vált be tökéletesen — mint talán egy kísérlet sem — mert növendékeinknek csak mintegy 33%-át írtuk be. Reméljük, ha a tervet folytatjuk, a közönség az eszmével megbarátkozik, szebb eredményt érünk el. A beiratásokat június 21., 22., 23-án kezdtük s szeptember 1., 2., 3-án folytattuk. Tanévünket, régi szokás szerint szeptember 5-én isteni tisztelettel, a rendes tanítást csak 12-én kezdtük, mert iskolánkkal szemben levő ház bontása miatt a növendékek testi épségét nem akartuk veszélynek kitenni. Az egész tanéven át a be- és kijárást a templom mellett levő úgynevezett nagy kapun át irányítottuk, nehogy az építkezés alatt gyakrabban előforduló szekér- és kocsitorlódás tanulóinkat veszélyeztesse.

A tanítás zavartalanul folyt, bár a rossz tél s az azzal járt influenza és légzőszervek megbetegedése néha akadályozták a rendes haladást, a tavasszal beállt szép idő s a tanulók helyreállt egészsége azonban helyreállította az eredményt.

A kerületi és egyetemes gyűlések alkalmával csak 10 óráig taníthatunk. Ha ezeket az üléseket az Üllői-úton levő házban fogják tartani, ez az akadály is megszűnik.

Polgári leányiskolánk jó hírnevéről tesz tanubizonyosságot az a tény, hogy iskolaügyi bizottságunk engedelmével két okleveles népiskolai tanítónő a kézimunkatanításnál mint „gyakorló tanítónő“ vett részt.

Az egyházi és hazafias ünnepeket kegyelettel megültük, leggyakrabban kétszer is, még pedig az iskolával és az ez évben is

fennállott önképzőkörrel. Az önképzőkör 1910 szeptember 24-én tartotta az évi első összejövetelét s 1911 május 19-éig, ünnepélyes bezártáig 30 rendes ülést tartott. Megünnepelte a tizenhárom aradi vértanú, Erzsébet királyné, Mikszáth Kálmán emlékét, egy ülést a kurucköltészetnek szentelt. Azonkívül több nyilvános ünnepet rendezett.

Vetített képek kíséretében előadást tartott Ispanovits Sándor tanár „Finnország népe és kulturája“ címen, Votisky Zoltán „A csillagos ég csodáiról“ és dr. Bexheft Ármin „Az ősvilág kihalt állatcsodáiról“. Március 15-én dr. Gaál Mózes igazgató beszélt s szavaival kitörő lelkesedést keltett. Május 18-án békeünnepet rendezett s május 27-én bezárta az évi munkáját. Ez alkalommal jutalomkönyveket osztott a legjobban szavalóknak s a legjobb fogalmazónak.

Az ágostai hivallású evangélikus leányegyesület, folyó tanévben is folytatta működését.

Az egyesület havonként egyszer vallásos összejöveteleket tartott nagytiszteletű Raffay Sándor úr elnökle mellett. Október 31-én a reformáció emlékét nyilvános estélyen ünnepelte, továbbá április havában a konfirmált ifjak egyesületével szép sikerű hangversenyt rendezett, mely a leányegyesületnek 165 korona 16 fillért jövedelmezett.

A hetenként egyszer tartott varró-órákon szegény gyermekek részére elkészült 50 darab ruhanemű, melyek karácsonykor osztattak szét.

Fuchs Paula pénztárosnő tisztségéről lemondott, az egyesület elnöksége a pénztárnoki tisztséget még nem töltötte be.

Az egyesület az évi bevétele 488,63 korona, szegény gyermekek felruházására költött 183,36 koronát.

Iskolánk volt növendékei, amikor 5, 10 vagy több év múlva újra találkoztak a régi hajlékban, ismételten hangoztatták: bárha gyakrabban találkozhatnának s ápolhatnák — ha már anyák is — az összetartozandóság érzetét egymás közt s az iskola iránt. Ez az óhaj indította arra a testületet, hogy az óhajnak konkrét alakot adjon s megpendítse egy egylet alakulását, amelyben nem csupán társas összejöveteleket tartanának, hanem azoknak, akik tovább akarnának művelődni, módot nyujtsunk a továbbképzésre különféle kurzusok tartása, illetőleg hallgatása által. Így öltött testület május 14-én a Deák-téri Iskolatársnők Egyesülete s a tanítótestület reméli, hogy ezáltal a volt növendékeket nyelv és felekezet tekintetbe vétele nélkül iskolánkhoz közelebb fűzzük s talán alapját vetjük iskolánk fejlesztéséhez, amelyre bizony égető szükség-

27 tanulónk volt hatóságilag 2—6 hétre kitiltva az iskolából (7 fiú, 13 elemi leány és 7 polg. leányoszt. t.), a családban előfordult ragadós betegség miatt is csak 29-en (8 fiú, 14 el. leány és 7 polg. leányoszt. t.). Az esetek túlnyomó része mégis enyhe lefolyású volt (10 vörheny, 9 bárányhimlő, 7 kanyaró, 1 has-tifusz). Mindössze a bárányhimlő lépett fel nagyobb számmal egyidejűleg az I. elemi leányosztályban, de a betegek eltávolításán kívül, egyéb intézkedés itt sem volt szükséges. Szigorúan ügyeltünk különben arra, hogy a fertőző betegségből felgyógyult tanulók csak a fertőzőképesség megszűntével jöhessenek újból az iskolába, a betegeket vagy gyanús tanulókat pedig nyomban hazaküldtük.

Ragadós szembajt (trachomát) egy növendékünknel sem észleltünk.

A himlőoltás törvényes kötelezettségének is minden tanulónk megfelelt. Egynéhányat az iskolaorvos oltott be május havában az iskolában.

A felmentések száma (torna, rajz, kézimunka, éneklés alól) a szokott mértéket ezidén sem haladta meg.

S végül megemlítjük még, hogy havonként, az ifjúsági isteni tisztelet után, nt. képviselőtestületünk engedélye alapján gyűjtést rendeztünk az új iskola javára s ezen a címen 181 korona 83 fillért adakoztak növendékeink.

A mentőknek 77 korona 43 fillért gyűjtöttek.

Hálás szívvel gondolunk mindazokra, kik iskolánk fejlesztéséhez hozzájárultak, ennek erkölcsi és anyagi sikerét előmozdítani törekedtek, ajánljuk intézetünket továbbra is szíves pártfogásukba és Isten áldását kérjük ő reájuk és iskolánkra!

Mikolík Kálmán.

ISKOLÁNK TANÍTÓ-TESTÜLETE.

A tanító neve	Tanít		Tantárgy, osztály	Hetenkinti óraszám	Jegyzet
	egyált. mióta?	nálunk mióta?			
Bexheft Ármin dr.	1897	1897	Tanítja az egészség-tant a IV. polg. oszt.	2	Iskolaorvos
Bruckner Frigyes	1884	1900	Tanítja az éneket	10	Gyülekezeti organista
Döbrentey Irén	1890	1896	Az I. elemi leányosztály tanítónője	20	—
Fuchs Paula	1903	1903	Tanítja a polg. oszt. a kézimunkát	16	—
Özv. Gerzsó Károlyné	1883	1883	Kézimunkatanítónő a II. és III. elemi leányosztályban	10	—
Jakobei Margit	1891	1891	Az II. elemi leányosztály tanítónője	20	—
Jakobei Erzsébet	1905	1905	Kézimunkatanítónő a IV. elemi oszt.	5	Beteghelyettesítő és irodai s. t.
Kalma Pál	1897	1899	A I. fiaszt. tanítója	19	Könyvtáros
Köpe Anna	1910	1910	Tanítja a tornát a leányosztályban és helyettesített	21	—
Lamann György	1899	1907	A IV. fiaszt. tanítója	20	—
Martony Elek	1910	1910	Vallástanár a polg. iskolában	8	—
Mikolik Kálmán	1875	1880	Tanít a polg. leányosztályokban	19	Az esp. isk. biz. tagja s a term. szertár őre
Mokry Eszter	1894	1894	A III. elemi leányosztály tanítónője	19	—
Scholtz Lajos	1874	1874	Betegsége miatt szabadságon van	—	Igazgató
Scholtz Margit	1903	1903	Tanítja a polg. oszt. a mértant és rajzot	18	Testület jegyzője
Szűsz Lajos	1897	1906	Az II. fiaszt. tanítója	20	—
Télessy Dalma	1900	1908	Tanít a polg. leányosztályokban	23	—
Trauschenfels Elza	1905	1906	A IV. elemi leányoszt. tanítónője	19	—
Votisky Zoltán	1905	1910	Tanít a polg. leányosztályokban	20	Az ifjus. könyvtár kezelője
Windt József	1903	1903	A III. fiasztály tanítója	24	A fiasztályok tornatanítója

JEGYZET: A francia nyelvet **Fuchs Paula** kisasszony tanította. Hitoktatók: Tiszt **Aubermann Miklós**, róm. kath. belv. káplán; **Kondor Ignác, dr. Goldberger Andor** az izr. hitközség hitoktatói.

27 tanulónk volt hatóságilag 2—6 hétre kitiltva az iskolából (7 fiú, 13 elemi leány és 7 polg. leányoszt. t.), a családban előfordult ragadós betegség miatt is csak 29-en (8 fiú, 14 el. leány és 7 polg. leányoszt. t.). Az esetek túlnyomó része mégis enyhe lefolyású volt (10 vörheny, 9 bárányhimlő, 7 kanyaró, 1 has-tifusz). Mindössze a bárányhimlő lépett fel nagyobb számmal egyidejűleg az I. elemi leányosztályban, de a betegek eltávolításán kívül, egyéb intézkedés itt sem volt szükséges. Szigorúan ügyeltünk különben arra, hogy a fertőző betegségből felgyógyult tanulók csak a fertőzőképesség megszűntével jöhessenek újból az iskolába, a betegeket vagy gyanús tanulókat pedig nyomban hazaküldtük.

Ragadós szembajt (trachomát) egy növendékünkénél sem észleltünk.

A himlőoltás törvényes kötelezettségének is minden tanulónk megfelelt. Egynéhányat az iskolaorvos oltott be május havában az iskolában.

A felmentések száma (torna, rajz, kézimunka, éneklés alól) a szokott mértéket ezidén sem haladta meg.

S végül megemlítjük még, hogy havonként, az ifjúsági isteni tisztelet után, nt. képviselőtestületünk engedélye alapján gyűjtést rendeztünk az új iskola javára s ezen a címen 181 korona 83 fillért adakoztak növendékeink.

A mentőknek 77 korona 43 fillért gyűjtöttek.

Hálás szívvel gondolunk mindazokra, kik iskolánk fejlesztéséhez hozzájárultak, ennek erkölcsi és anyagi sikerét előmozdítani törekedtek, ajánljuk intézetünket továbbra is szíves pártfogásukba és Isten áldását kérjük ő reájuk és iskolánkra!

Mikolik Kálmán.

ISKOLÁNK TANÍTÓ-TESTÜLETE.

A tanító neve	Tanít		Tantárgy, osztály	Hetenkinti óraszám	Jegyzet
	egyált. mióta?	nálunk mióta?			
Bexheft Ármin dr.	1897	1897	Tanítja az egészség-tant a IV. polg oszt	2	Iskolaorvos
Bruckner Frigyes	1884	1900	Tanítja az éneket	10	Gyülekezeti orgonista
Döbrentey Irén	1890	1896	Az I. elemi leányosztály tanítónője	20	—
Fuchs Paula	1903	1903	Tanítja a polg. oszt. a kézimunkát	16	—
Özv. Gerzsó Károlyné	1883	1883	Kézimunkatanítónő a II. és III elemi leányosztályban	10	—
Jakobei Margit	1891	1891	Az II. elemi leányosztály tanítónője	20	—
Jakobei Erzsébet	1905	1905	Kézimunkatanítónő a IV. elemi oszt.	5	Beteghelyettesítő és irodai s. t.
Kalma Pál	1897	1899	A I. fiaszt. tanítója	19	Könyvtáros
Köpe Anna	1910	1910	Tanítja a tornát a leányosztályban és helyettesített	21	—
Lamann György.	1899	1907	A IV. fiaszt. tanítója	20	—
Martony Elek	1910	1910	Vallástanár a polg. iskolában	8	—
Mikolik Kálmán.	1875	1880	Tanít a polg. leányosztályokban	19	Az esp. isk. biz. tagja s a term. szertár őre
Mokry Eszter	1894	1894	A III. elemi leányosztály tanítónője	19	—
Scholtz Lajos	1874	1874	Betegsége miatt szabadságon van	—	Igazgató
Scholtz Margit	1903	1903	Tanítja a polg. oszt. a mértant és rajzot	18	Testület jegyzője
Szűsz Lajos	1897	1906	Az II fiaszt tanítója	20	—
Télessy Dalma	1900	1908	Tanít a polg. leányosztályokban	23	—
Trauschenfels Elza	1905	1906	A IV. elemi leányoszt. tanítónője	19	—
Votisky Zoltán	1905	1910	Tanít a polg. leányosztályokban	20	Az ifjus. könyvtár kezelője
Windt József	1903	1903	A III. fiasztály tanítója	24	A fiasztályok tornatanítója

JEGYZET: A francia nyelvet **Fuchs Paula** kisasszony tanította. Hitoktatók: Tiszt **Aubermann Miklós**, róm: kath. belv. káplán; **Kondor Ignác, dr. Goldberger Andor** az izr. hitközség hitoktatói.

ÓRABEOSTÁS.

Tantárgy	Elemi fiiskola				Elemi leányiskola				Polgári			
	I.	II	III.	IV.	I	II.	III	IV.	I	II.	III.	IV.
	Vallástan	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Magyar olvasás, irány s nyelvtan	4	4	4	4	6	4	4	4	4	4	4	4
Német olvasás, irány s nyelvtan	—	4	2	2	—	3	3	3	3	4	3	3
Számтан	6	5	4	4	6	5	3	3	3	2	2	2
Mértan	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—
Földrajz	—	—	} 3	2	—	—	} 3	2	2	2	2	—
Történet- s alkotmánytan	—	—		2	—	—		1	—	—	2	3
Természetráajz	—	—	2	2	—	2	2	3	2	—	—	—
Vegytan és ásványtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Háztartástan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Egészségтан	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Beszéd- és értelemgyakorlat	5	2	—	—	5	3	—	—	—	—	—	—
Írás	2	1	1	1	—	1	1	1	1	1	—	—
Ráajz	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Ének	—	1	1	1	—	1	1	1	2	2	2	2
Testgyakorlás	—	—	2	2	—	—	2	2	2	2	2	1
Kézimunkák	—	—	—	—	—	3	3	3	2	3	3	3
Franczia nyelv mint rend- kívüli tantárgy	—	—	—	—	—	—	—	—	(2	2	2	2)
Heti összeg:	20	20	22	23	20	23	25	25	27	27	28	29

A bevégzett tananyag.

a) A népiskolában.

I. OSZTÁLY.

Osztálytanító a fiuknál: *Kalma Pál*.
A leányoknál: *Döbrentey Irén*.

1. Vallástan.

Bibliai történetek az ó- és ujszövetségből. Egyházi énekek és imák.

2. Magyar nyelv.

Magyar írás és olvasás s a nyelvtan alapfogalmainak idevonatkozó része, szorosabb meghatározás nélkül.

Egyszerű nyelvtani gyakorlatok megfejtése szóban és írásban.

3. Számтан.

A négy alapművelet szóval és jegyekkel az 1—30-ig terjedő számkörben.

4. Szemléltető oktatás.

Az iskola, a szülői ház, házi állatok; a kert, az utca, a helység, kézmivesek, kereskedők; a mező, rét, erdő; néhány növény; a hegy, a víz; időváltozások.

Elbeszélések a gyermeki életből: állatmesék. Gyermekdalok és költemények.

II. OSZTÁLY.

Osztálytanító a fiuknál: *Szűsz Lajos*.
A leányoknál: *Jakobei Margit*.

1. Vallástan.

A tanterv által előírt bibliai történetek, imák és egyházi énekek.

2. Magyar nyelv.

A helyes olvasás gyakorlása. Hangtan; a főnév, tulajdonnév és névelő. Rövid nyelvtani feladványok. Költemények emlékelése.

3. Német nyelv.

A német irva-olvasás tanítása, német szók gyűjtése és beszélgetések az egyszerű mondat körében. Versek s egyszerű fordítások.

4. Számтан.

A négy alapművelet az 1—500-ig terjedő számkörben elvont és megnevezett számokkal. A mértékek megismertetése.

5. Szemléltető oktatás.

A házi állatok és néhány a kertben, mezőn, erdőben, vagy vízben élő állat: a legfontosabb növények és ásványok. Némely földrajzi fogalmak; a határ és az abban látható főbb tárgyak Budapest székesfőváros kerületei.

6. Szépirás. — 7. Rajz. — 8. Ének.

III. OSZTÁLY.

Osztálytanító a fiuknál: *Windt József.*
A leányoknál: *Mokry Eszter.*

1. Vallástan.

A bibliai történetek összefüggésükben; Jézus és az apostolok élete s főbb tanai; Az Ur imája; szentírásbeli mondatok és egyházi énekek.

2. Magyar nyelv.

A helyesen hangsúlyozott, értelmes olvasás begyakorlása. Olvasmányok tárgyalása s alkalmas költemények betanulása.

A puszta mondat s ennek különféle alakjai, valamint a benne előforduló mondatrészek; a beszédrészek közül: a főnév, tulajdonnév, névelő, névmások, ige s ennek ragozása, melléknév s ennek fokozása. Nyelvtani feladványok.

3. Német nyelv.

Olvasás és írás; beszéd- és fordítási gyakorlatok; költemények betanulása.

4. Számтан.

A négy alapművelet szó- és írásbeli begyakorlása az 1—1000-ig terjedő számkörben. A mértékekről s pénzekekről tanultak kibővítése.

5. Földrajz.

Földrajzi alapfogalmak a beszéd- és értelemgyakorlat modorában. A főváros ismertetése és történetének a gyermekek felfogásá-

hoz mért rövid foglalata. A főváros határa és környéke. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye. A haza, az ország fogalma. A tanultaknak egyszerű, vázaltszerű rajzolása.

6. Természetrájj.

A megelőző két osztályban tárgyalt természetrajzi ismeretek kibővítése és bizonyos rendszerbe foglalása biológiai alapon.

E szerint a háznál élő hasznos és kártékony állatok; a konyhakert, virágoskert s gyümölcsös kert ismertebb növényei. A kert állatvilága. A mező, rét, szántó föld fontosabb növényei s állatvilága.

7. Rajz.

Egyszerű tárgyakkal szemlélet és emlékezet utáni rajzolása. Kézügyesítő gyakorlatok és tervezgetések.

8. Szépirás. — 9. Ének — 10. Torna.

IV. OSZTÁLY.

Osztálytanító a fiuknál: *Lamann György.*
A leányoknál: *Trauschenfels Elza.*

1. Vallástan.

Az Isten, önmagunk és embertársaink iránt való kötelességek ismertetése a 10 parancsolat és a hegyi beszéd tárgyalása által; az apostoli hitvallás ágazatainak ismertetése és megmagyarázása a bibliai történetek alapján; szentírásbeli helyek és egyházi énekek.

2. Magyar nyelv.

Az értelmes és szép olvasás. A tö-, csonka-, bővített-, összevont és összetett mondatok megkülönböztetése; a ragok és képzők ismertetése; a mondatokhoz kapcsolt írásbeli gyakorlatok. Szavak.

3. Német nyelv.

Olvasás, írás, beszéd-, szavalt- és fordítási gyakorlatok. Szógyűjtemény.

4. Számtan.

A négy alapművelet begyakorlása nagyobb megnevezett és különnevű számokkal; ezeknek egyneműekké való változtatása és a közönséges életben előforduló törtszámok.

5. Földrajz.

Magyarország megyéenként; a magyar államot környező állam-
területek; az osztrák állam és Európa államainak általános ismer-
tetése.

6. Történet.

A történeti képek kibővítése és az időszakok szerint való
rendezése által nemzetünk fontosabb történeti mozzanatainak
ismertetése.

7. Természetráajz.

Hazánk hasznos és káros állatai közül a nevezetesebbek s a
hazai tavak és folyók hasznos és kártékony lakói. A külföldi állatok
közül azok, amelyek az iparra, kereskedelemre és gyógyításra különös
fontossággal bírnak. A külföldi ásványok közül azok, melyek nálunk
is használatosak.

A hazai gazdasági, ipari, kereskedelmi és gyógyító növények
s a hazai mérges növények közül a fontosabbak. A külföld ama
növényei, amelyek nálunk is fontosak a háztartásban, a gazdaság-
ban, az iparban, a kereskedelemben és a gyógyításban.

Az emberi test és ennek gondozása (az egészség fentartására
vonatkozó ismeretek)

8. Rajz, mint a III. osztályban — 9. Szépirás. — 10. Ének.

11. Torna.

12. Kézimunka-tanítás az elemi leányiskolában.

II. OSZTÁLY.

Horgolás, mintaszalag csipkével és betükivarrás kereszt-
öltéssel.

III. OSZTÁLY.

Kötés; mintaszalag csipkével. Keresztöltés; tálcakendő.

Tanítónő: özv. Gerzsó Károlyné.

IV. OSZTÁLY.

Lyukacsos kötött mintaszalag kötött csipkével. Kisebb munka
száröltés- és néhány töltő-öltéssel.

Tanítónő: Jakobei Erzsébet.

b) A POLGÁRI

I. polgári

Osztályfőnök:

Tantárgy	Heti óra szám	Tanító	Tankönyv
Vallástan	2	Martony Elek	Bereczky S. : Biblia-ismer- tetés. Kaczián : Kis káté.
Magyar nyelv	4	Votisky Zoltán	Ágostonné és Wehnergé : Olvasókönyv. I. r. Révy : Magyar nyelvtan.
Német nyelv	3	Mikolik Kálmán és Télessy Dalma	Dr. Szemák J. : Német olvasókönyv. Dr. Theisz : Német nyelv- iskola. I. r.
Földrajz	2	Votisky Zoltán	Hunfalvy--Schneider--Nagy : Földrajz. Atlasz.
Számтан	3	Köpe Anna	Vajdafi : Számтан I.
Mértan	1	Scholtz Margit	—
Természetrájd	3	Mikolik Kálmán	Szécskay : { Állattan és Növénytan I.
Szépírás	1	Télessy Dalma	—
Ének	2	Bruckner Frigyes	—
Rájd	2	Scholtz Margit	—
Női kézimunkák	2	Fuchs Paula	—
Testgyakorlat	2	Köpe Anna	—
Francia nyelv	2	Fuchs Paula	Ch. Noel : Premières lectures françaises.

LEÁNYISKOLÁBAN.

leányosztály.

Votisky Zoltán.

T a n a n y a g

A biblia fontossága; a Szentírás története és az ó-szövetség egyes könyveinek részletes ismertetése. Bibliaolvasás. Egyházi énekek. A 10 parancsolat. J. Dr. Luther M. kis kátéja.

Szép és értelmes olvasás, főképp a *hazai történelemre és a magyar népeletre* vonatkozó olvasmányok értelmezése és tartalmuk rövid összefoglalása. — Alkalmos olvasmányok alapján az egyszerű bővített mondat fő- és mellékrészei, a beszédrészek meghatározása, a teljes név- és igeragozás. Kiseb versek szavalása. Hetenkint 1, csak az iskolában tartott írásbeli gyakorlatul diktandó írás vagy kisebb mesék és leírások fogalmazása.

Írás és olvasás. Helyesen hangsúlyozott értelmes olvasás. Szógyűjtés. Beszédgyakorlatok. Könnyebb leírások és elbeszélések, mesék, tollbamondás. Helyesírási és szavalási gyakorlatok.

A magyar korona országainak természeti és politikai földrajza részletesen.

A négy alapművelet elvont, egy- s különnevű számokkal. A négy alapművelet tizedes törtekkel Az időszámítás A métermértékek és a hazai pénzek ismertetése.

Szögek: háromszög, négyszög, sokszög, kör, ellipszis. Az idomok hasonlósága, congruenciája és szimmetriája. Négyzet és téglalap területe.

Ősszel: A háztartásban használatos termékek és gyümölcsök.
Téli hónapokban: A gerincesek jellemzőbb alakjainak részletes leírása és osztályozása, tekintve azok hasznát, kárát és elterjedési viszonyait.
Nyári hónapokban: Több virágos növény leírása; tekintettel főbb alakjainak jellegükre s ipari fontosságukra. Egy kis herbarium készítése.

A fal táblán való előírás után ütenyezéssel a magyar és német abc kis és nagy betűi, magyar és német folyóírás. Helyes toll- és testtartás.

Az öntudatos helyes énekléshez szükséges zeneelmélet: zongoragyakorlatok. A keményhangsorok. Egyházi énekek. Egyszólamu dalok.

Egyenes vonalak mérése, osztása és egybeállítása a rajzeszközökkel és szabadkézzel. Egyenes vonalú síkdíszítmények rajzolása és tervezése. Szemléltetett egyszerű tárgyak rajzolása.

Horgolás és kötés. Harisnyafejelés, néhány kötött csipke és betét. Egy kis tálcakendő keresztöltéssel és ajourszegéssel.

Rend- és szabadgyakorlatok: különféle tag- és törzsgyakorlatok. A természetes járás halkán, dobbantással és futáslépéssel; ugrás. Szergyakorlatok: vízszintes és rézsutos, létrán, póznán, lebegőfán, lengő kötél és gyűrűhíntán.

Játék: Kosárlabda. Farkas és bárány. **Nyulacska** házikóban.

A kiejtés begyakorlása. Írás és jelek. A háromféle névelő, főnév és ejtegetése, adjectiv, possessiv, demonstrativ, tulajdonnevek, praeposition, számnevek. Avoir és être főbb alakjai. Fordítások. Szavalás. Hetenkint 1 írásbeli gyakorlat.

II. polgári

Osztályfőnök:

Tantárgy	Heti óra-szám	Tanító	Tankönyv
Vallástan	2	Martony Elek	Bereczky : Bibliai ismertetés. Kis énekeskönyv.
Magyar nyelv	4	Votisky Zoltán	Ágostonné-Wehnerné : olvasókönyve. II. r. Révy : Magyar nyelvtan.
Német nyelv	4	Mikolík Kálmán és Télessy Dalma	Dr. Szemák : Német olvasó- könyv II. r. Schuster A. Németnyelvt. I. r.
Földrajz	2	Votisky Zoltán	Hunfalvy : Földrajz II. Lange-Cherven : Atlasz.
Számтан	2	Köpe Anna	Vajdafy : Számтан I.
Mértan	1	Scholtz Margit	Orbók : Mértan I.
Természetrájd	2	Mikolík Kálmán	Szécskay : Természetrájd II.
Ének	2	Bruckner Frigyes	—
Írás	1	Télessy Dalma	—
Rájd	2	Scholtz Margit	—
Kézímunka	2	Fuchs Paula	—

leányosztály.

Mikolik Kálmán.

T a n a n y a g

Az új szövetség egyes könyveinek részletes ismertetése és íróinak története. Biblia olvasás. Az apostoli hitvallás. Az úr imádsága. Egyházi énekek.

A magyar nyelv mondat- és alaktana folytonos elemzéssel, kiváló figyelemmel a helyesírásra és az írásjelek használatára; a népryelv ismertetése és a hibás kiejtés ellenőrzése; a rokonértelmű szók bemutatása és gyakorlása. Mondatrövidítés. A körmondat. Prózai és verses olvasmányok. Nyelvtani feladatok. Kéthetenként írásbeli dolgozatul leírások s egyéb önálló fogalmazványok. Szavalatok.

Az alaktan. A bővített mondat. Prózai és költői szemelvények. Szógyűjtés. Tollbamondás és helyesírási gyakorlatok, mesék, elbeszélések, szavalatok.

Az osztrák tartományok, Európa és Ázsia ismertetése. a nevezetesebb országok és gyarmatok kiemelésével.

Az I. osztályban tanultak ismétlése. Az időszámítás körébe tartozó számítások. Tizedes és közönséges törtek. Az egyszerű hármasszabály egész és tíz. törtszámokkal. — A növendékek az elősoroltakat fejben, táblán és füzetben gyakorolják és dolgoznak iskolai és házi feladatokat is.

A legegyszerűbb mértani testek bemutatása és leírása, egyenesek és síkok kölcsönös helyzete. A kocka felszíne és térfogata. A három-, négy- és sokszög, a kör és kerület főtulajdonságai és alakítása: továbbá szerkesztések alapján az idomok összeállósága és hasonlósága.

Az őszi hónapokban: a hazai erdei fák szemléltető leírása. **Téli hónapokban:** az állattan gerinctelen osztályai rendszeresen az egyes főbb jellemek kiemelésével. **A tavaszi hónapokban:** a fontosabb mezőgazdasági, kerti és konyhanövények, fák, mérges növények osztályozása és a herbarium-készítés folytatása.

A hangjegyek nevei és értéke: az ütemek, a hangsúly és a hangközök elméletileg és gyakorlatilag. Egyházi énekek; egy és kétszólamu dalok és magyar népdalok.

Magyar és német folyóírás gyakorlása, mint az I. osztályban.

Egyszerű sík formák rajzolása, szabadkézzel, ennek nyomán tervezetési gyakorlatok. Ecsetgyakorlatok. Egyszerű tárgyak szemlélet után való rajzolása és kifestése egy árnyalatban.

Vászon-kötény a fehérvarrás alapöltéseivel, különböző ajour-öltéssel. Betűjegyzés. Magyar stílusban tartott lapos himzés és töltőöltés.

Tantárgy	Heti óra-szám	Tanár	Tankönyv
Testgyakorlatok	2	Köpe Anna	—
Francia nyelv (fakultative)	2	Fuchs Paula	Ch. Noel: Premières lectures françaises

III. polgári

Osztályfőnökök.

Tantárgy	Heti óra-szám	Tanár	Tankönyv
Vallástan	2	Martony Elek	Bereczky S.: Egyháztörténet. Kis énekeskönyv.
Magyar nyelv	4	Télessy Dalma	Révy Ferenc: Stylistika. Arany: Toldi (magyarázta Lehr Albert).
Német nyelv	3	Télessy Dalma	Dr. Theisz Gyula: Német nyelviskola.
Történelem	2	Votisky Zoltán	Márki-Pallós: Magyarok története. I. r.
Földrajz	2	Votisky Zoltán	Kozma: Földrajz. Lange-Cherven: Atlasz.
Vegyten, ásványtan és földtan	3	Köpe Anna	Rybar: Vegyten és ásványtan.

T a n a n y a g

Rendgyakorlatok: kanyarodások, fejlődés, sorbontás. Szabadgyakorlatok: csukló-, kar-, láb-, törzsgyakorlatok, hintajárás, bicicjárás. Szergyakorlatok: függeszkedés, létrán lebegőjárás és egymásnak kerülése gerendán; gyakorlatok lengő kötélén és gyűrűhintán. Labdajáték. Kosárlabda. Ne nézz hátra, jön a farkas.

Alaktani ismétlések. A rendes igék tüzetes ragozása; használtabb rendhagyó igék, névmások, határozók s a névragozás részletesen. Mondatok készítése. Olvasás, fordítás és az olvasmányok tartalmának elbeszélése. Diktéek, nyelvtani és helyesírási gyakorlatok. Versek, prózai darabok és kisebb párbeszédek könyv nélkül.

leányosztály.

Télessy Dalma.

T a n a n y a g

A keresztény egyház története a 30 éves háborúig, különösen a hitjavítás hazánkban. A szentségek.

Nyelvtani ismétlések elemzés közben költői és prózai olvasmányok alapján. Az egyszerű és szép stylus sajátosságai, kiváló tekintettel a magyar nyelv eredeti sajátosságaira. Prózai és vers alak. Hangsúlyos és időmértékes verselés. Az írásművek felosztása, a prózai műfajok és a közéleti fogalmazványok. Irály és verstani elemzések. *Arany Toldijának* tárgyalása. Irálygyakorlatul: levelek, ok- és ügyiratok. Szavaltatok.

Az összetett mondat. A körmondat. Kéthetenként írásbeli dolgozat, részint az olvasmányokból merítve.

Az ó- és középkor rövid történetének rövid áttekintése a magyar honfoglalásig. A magyar nemzet története a mohácsi vészig.

Afrika, Amerika és Ausztrália általános ismertetése a nevezetesebb országok és gyarmatok kiemelésével. Magyarország földrajzának áttekintése.

A levegő és víz elemeinek ismertetése. Elem és összetett test. Kristályok. Nem fémek elemek és azoknak fontosabb vegyületei. A savak. A könnyű és nehéz fémek. Ötvény. Aljak. Sók. A szervetlen testek alaki, természetani és vegytani tulajdonságai. Kőzettan és Földtan. Szerves vegytanból: illó olajok és gyanták, szénhidrátok, a szeszes erjedés, az alkoholok, a savak, zsiradékok, festő anyagok, alkolooidok és fehérnyeananyagok.

Tantárgy	Heti óra szám	Tanító	Tankönyv
Számítan	2	Mikolík Kálmán	Vajdafi: Számítan II.
Mértan	1	Scholtz Margit	Orbók: Mértan II.
Rajz	2	Scholtz Margit	—
Ének	2	Bruckner Frigyes	—
Kézimunka	2	Fuchs Paula	—
Testgyakorlat	2	Köpe Anna	—
Francia nyelv	2	Fuchs Paula	Noel: Premières lectures françaises (haladóknak)

IV. polgári

Osztályfőnök:

Tantárgy	Heti óra szám	Tanító	Tankönyv
Vallástan	2	Martony Elek	Bereczky S.: Ev. hit- és erkölcsstan. Kis énekeskönyv.
Magyar nyelvtan	4	Télessy Dalma	Torkos László: A magyar nyelv és irod. kézikönyve.

T a n a n y a g

Arányok, aránylatok; arányos osztás; százalékszámítás s annak alkalmazása; nyereség- és veszteség, súlyszámítás, lerovat, biztosítás. Aranyra és ezüstre vonatkozó számítások.

Egyenes vonalú idomok területe; síklapu testek felszíne és térfogata.

Összetettebb síkétkitvények rajzolása és festése. Magyar elemek ismertetése s azokból önálló tervezgetés adott területre. Forgási testek és használati tárgyak rajzolása árnyékolással.

A hangközök és lépcsők folytatólagos ismertetése és továbbgyakorlása. A skálák képzése és éneklése minden hangnemben. Két- és háromszólamu gyakorlatok és énekek. Chorálok.

Hurkolás, lyukacsos himzés és betűhimzés. Eredeti áttört kalotaszegi varottas.

Kanyarodások játékközben. Forgólépés, járás, futás, csuszószöktetés. Botgyakorlatok. Magas- és távugrás. Gyakorlatok gyűrűhintán: fordulattal, láb- működéssel felhuzódás; létrán függeszkedés lóbálással; támfán: mellső és hátsó fekvő támasz. Játékok: Versenyfutás, kötélhuzás.

Értelmes olvasás és ennek alapján folytonos beszédgyakorlatok. Az egyszerű bővített mondat ismertetése, mondatrészei és beszédrészei elemzése, verses és prózai darabok megtanulása. Copiek, nyelvtani gyakorlatok, dicsőek és kis compositiók olvasmányok alapján. Beszédgyakorlatok a közéletből merített dolgok köréből.

leányosztály.

Scholtz Margit.

T a n a n y a g

Hittan. A választanok. Erkölcstan. Az ágostai hitvallás és az apollógia részletes ismertetése. Egyházi énekek.

Költői művek olvasása és esztétikai fejtegetése, szavalása és ezek alapján: a költői műfajok ismertetése és a kiváló magyar írók méltatása. Kéthetenkint írásbeli dolgozatok, leginkább az olvasmányokból merítve, a főalakok jellemrajzát adva és fogalommagyarázatok, elmélkedések.

Tantárgy	Heti óraszám	Tanító	Tankönyv
Német nyelv	3	Mikolík Kálmán	Dr. Theisz. Német nyelv-iskola.
Történelem és alkotmánytan	3	Votisky Zoltán	Márki-Pallós: M. történ. II. r.
Földrajz	1	Votisky Zoltán	Emődi: Természettan és csill. földrajza.
Számтан	2	Mikolík Kálmán	Vajdafi: Számтан II. Orbók: Mértan II.
Természettan	2	Köpe Anna	Emődi: Természettan.
Háztartástan	3	Télessy Dalma	Kohaut-Sajóhelyi-Tiborc: Háztartástan, neveléstan.
Egészségтан	2	Bexheft Ármin dr.	Csapody-Gerlőczy: Egészségтан.
Ének	2	Bruckner Frigyes	—
Rajz	2	Scholtz Margit	—
Kézimunka	2	Fuchs Paula	—
Testgyakorlat	1	Köpe Anna	—
Francia nyelv	2	Fuchs Paula	Salarien: Francia olvasmányok

T a n a n y a g

A régi germánok életmódja; Niebelungen; Rolandslied; Lohengrin; Gudrun. Szavalatok. Kéthetenként egy írásbeli szabad dolgozat. (Abhandlungen, Schilderung, Sprichwort-Erklärung.) Helyesírási gyakorlatok.

A magyarok története kapcsolatban az egyetemes történet főbb eseményeivel; az ujkor kezdete, a fölfedezések és a reformáció. Magyarország háromfelé szakadása és a protestáns vallás megerősödése. Szabadságharcok az alkotmány és a vallásszabadság védelméért. Béke a nemzet és az uralkodóház között. A francia forradalom és Napoleon. A szabadságharc. A kiegyezés. Magyarország alkotmánya.

Kapcsolatban a természettannal. A csillagászati földrajz elemei, a csillagok felosztása. Naprendszerünk. A föld és ábrázolása. Látóhatár. Földrajzi hosszúság s szélesség. A föld forgása és keringése. Nappálya. Naptávól, napközeli. Nap- és évszakok. Földövek. A hold mozgása és fényváltzásai. Nap- és holdfogyatkozás. Álló csillagok; csillagképek. Az egyes tünemények magyarázata megfelelő földrajzi készülékek segítségével történik.

A kamatszámítás és alkalmazása. Állampapirokra vonatkozó számítások. Gyakorlati példák kidolgozása táblán és füzetben. A kör kerülete és területe; a henger, kúp, gömb felszíne és térfogata.

A természetan alapfogalma. A testek általános tulajdonságai. Azok halmaza. A hő és annak hatása. Hőmérő. A szilárd, csepegős és terjengős testek egyensúlya és mozgása. A hangtan. A fénytán. A delejesség. A villamosság. Mindez kísérletek alapján magyarázva.

Az otthon és a család. A háztartás berendezése. A lakás. Táplálkozás. Ruházat. Takarékoság. Izlés, divat. — A testi, értelmi, erkölcsi nevelés. A nevelés intézői és azok hatásköre.

Az egészség és betegség fogalma. Az egészségre ható tényezők. A mozgás, érzés. Erzékek. A légzés. A vérkeringés. Táplálkozás. Mérgezés. Rögtöni segély. Ragályozás. Sebfertőzés. Betegápolás. Az emberi szervezet egyes részeinek megóvására, ápolására és fejlesztésére vonatkozó szabályok. A testi nevelés főbb elvei.

Az énekhez szükséges ismeretek az összhangzattanból. Több szólamu női karok. Műdalok jeles dalszerzőktől. Kétszólamu choralek.

Bevezetés a távlati rajzolásra. Szemlélet után távlati rajzolása egyszerű szögletes tárgyakra. Magyar elemek önálló összeállítása, tervezési gyakorlatok, tekintettel a női kézimunkákra. Festési gyakorlatok élő virágok, színes edények, kitémőtt madarak után.

Női ing varrása, himezett, vagy ajour-betéttel, hurkolt csikkal. Foltozás; gomblyukvarrás. Szabászat.

A III. osztály anyaga nagyobb kiterjedésben és nehezebb összeköttetésben; a testgyakorlás-tanításból kifolyó utasítások a gyakorlati életre.

Az előző osztályokban elsajátított ismeretek kiegészítése egyes olvasmányok tárgyai és alakjainak kezelése alapján. Később levelek fogalmazása. Fordítás; beszéd- és szavlati gyakorlatok.

TANKÖNYVEINK.

Használt tankönyvek	Fiu- osztály- ban	Leány- osztályban
1 Berczky S. Bibliatörténetek	II. III.	II. III.
2 Berczky Hit- és Erkölcstan	—	IV. polg.
3 Győri V. és Kaczián J. Luther kis kátéja	IV.	I—IV. polg.
4 Berczky Egyháztörténete	—	III. polg.
5 Berczky Biblia ismertetése	—	I. II. polg.
6 Kis énekeskönyv	III. IV.	I—IV. polg.
7 Testamentom v. Biblia olvasókönyv	IV.	IV. I. II. III. IV. polg.
8 ABC- és olvasókönyv Péterfy és társaitól	I.	I.
9 Kurz S. Németh ABC	II.	II.
10 Komáromy, Lakits s. t. olvasókönyv	II. III. IV.	II. III. IV.
11 Ágoston-Wehner, Magyar olvasókönyv	—	I. II. polg.
12 Lehr Arany Toldija	—	III. polg.
13 Szemák, német olvasókönyv polgári iskolák számára (haladók számára)	—	I. II. polg.
14 Komáromy, magyar nyelvtan	II.	II.
15 Komáromy-Szabó, nyelvkönyv I. II.	III. IV.	III. IV.
16 Révy, magyar nyelvtan	—	I. II. polg.
17 Révy F., Stilisztika	—	III. polg.
18 Torkos L., magyar nyelv és irodalmi kézikönyv	—	IV. polg.
19 Theisz, német nyelviskola. II. rész	—	III. IV. polg.
20 Szigeti, számtani példatár	II. III. IV.	II. III. IV.
21 Vajdafy, számtan I. II.	—	I. II. III. IV. polg.
22 Mikolik földrajza	III.	III.
23 Hunfalvy-Schneider-Nagy	—	I. II. polg.
24 Kogutovicz, földrajzi atlasz	—	I. II. III. polg.
25 Mayer-Márki, magyarok története	IV.	IV.
26 Márki-Pallós, magyarok története	—	III. IV. polg.
27 Csapody-Gerlőczy, egészségtan	—	IV. polg.
28 Báthory-Kneif természetrajz	IV.	IV.
29 Emödi, természettan és csil. földrajz	—	IV. polg.
30 Szécskay, állat- és növénytan I. II.	—	I. II. polg.
31 Rybar, vegytan és ásványtan	—	III. polg.
32 Theisz Gy., német nyelviskola I. rész (kezdőknek)	—	I. II. polg.
33 Dr. Némethy, földrajz	IV.	IV.
34 László, német olvasó és nyelvgyakorló I.	III. IV.	III. IV. el.
35 Kozma Gyula, atlasz	III. IV.	III. IV. el.
36 Kozma Gyula, földrajz	—	III. polg.
37 Kohaut-Sajóhelyi-Tiborc, Háztartástan-neveléstan	—	III. polg.

AZ ISKOLA TANESZKÖZEI, EVI JÖVEDELME ÉS KIADÁSAI.

Az iskola neve	tannyelv	Épü- lete		Épületé- ben van		Taneszközei										Évi bevétel						Évi kiadás								
		tulajdon	bérlet	tanterem	tanítólak	tornaterem, iroda v. mellékhelyiség	fekete íróasztal	hányféle fali olv. tábla gyűjtemény	fali térkép	földgömb	Termé- szetrajzi eszközök		Természet- tani vagy vegytani eszközök		Könyvtár	Tőkep. kamatjából	Tandijból	Székesf. segélyből	Simonyi alapból (2036 sz.)	Vegyesekből	Köz. egyh. pénztárb.	Összesen	Személyi járandóságok	Fűtésre, tisztogatásra és világításra.	Felsz. és tanszerek	Nyomtatványok	Orsz. tan. nyugdíjalap	A tantermek bérértéke	Összesen	
											ábra gyűjtem.	termész. gyűjtem.	ábra gyűjtem.	termész. testek gyűjtem.																
A budapesti Deák-téri ág. hitv. ev. testvér-egyhá- zaknak (4. o.) fiúiskolája	m a g y a r	—	—	5	1	1	6	3	10	1	4	4	—	—	2376.83	1865.—	6000.—	2036.01	224.49	16046.14	45548.47	50121.97	25428.84	1940.99	821.93	462.71	234 —	26660.—	45548.47	
A bpesti Deák-téri ág. hitv. ev. testvér-egyházaknak (4. oszt.) leányiskolája	k ö z s e n i	—	—	5	—	1	6	4	10	1	4	4	—	—	2376.83	1865.—	6000.—	2036.02	224.49	16046.14	45548.47	50121.97	25428.84	1940.99	821.93	462.71	234 —	26660.—	45548.47	
A bpesti Deák-téri ág. hitv. ev. testvér-egyházaknak (4.o.) polg. leányiskolája	—	—	9	1	1	7	—	18	3	4	5	4	4	1	2376.83	1865.—	6000.—	2036.01	224.49	16046.14	45548.47	50121.97	25428.84	1940.99	821.93	462.71	234 —	26660.—	45548.47	
		1	—	19	2	3	19	7	38	5	12	13	4	4																

TANULÓINK SZÁMÁNAK TÁBLÁZATOS KIMUTATÁSA.

Osztály	A tanulók száma			Vallás					Anyanyelv			Születési év										Szüleinek polgári állása					Tandij						
	beiratott	Ezek közül		ág. hitv. ev.	református	unitárius	róm. kath.	görög kel.	izraelita	magyar	német	főt	egyéb	1905	1904	1903	1902	1901	1900	1899	1898	1897	1896	1895	1894	értelmiségi	kereskedő	iparos	földb. v. bérlő szem. szolgálattevő v. szolga	fizető	tandijmentes		
		meghalt	kimaradt																														
I. fiú . . .	37	—	1	10	3	—	5	—	19	37	—	—	—	2	32	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	9	10	—	1	32	5
II. „ . . .	49	—	3	15	3	—	7	—	24	48	1	—	—	6	40	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	18	12	—	1	44	5	
III. „ . . .	73	2	3	24	1	—	12	—	36	68	5	—	—	—	6	58	9	—	—	—	—	—	—	—	—	38	19	12	—	4	66	7	
IV. „ . . .	68	—	—	16	1	1	11	1	38	66	1	1	—	—	—	5	58	5	—	—	—	—	—	—	—	35	24	9	—	—	59	9	
Összesen fiúk	227	2	7	65	8	1	35	1	117	219	7	1	—	2	38	49	66	67	5	—	—	—	—	—	—	108	70	43	—	6	201	26	
I. elemi leány	43	—	3	14	2	—	6	1	20	39	3	1	—	—	36	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	20	6	—	3	40	3
II. „ „	44	—	1	22	—	—	5	—	17	43	1	—	—	—	1	40	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	16	14	10	—	4	37	7
III. „ „	40	—	1	14	1	—	4	—	21	39	1	—	—	—	3	31	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	17	11	11	—	1	34	6
IV. „ „	50	—	2	17	3	—	5	1	24	48	2	—	—	—	—	1	39	7	1	2	—	—	—	—	—	—	21	12	13	—	4	42	8
Összesen elemi leányok	177	—	7	67	6	—	20	2	82	169	7	1	—	—	37	49	35	44	9	1	2	—	—	—	—	68	57	40	—	12	153	24	
I. polg. leány	62	—	2	31	5	—	5	—	21	61	1	—	—	—	—	—	1	47	12	—	1	—	—	—	—	1	23	12	18	2	7	47	15
II. „ „	61	—	1	27	3	—	5	—	26	54	5	2	—	—	—	—	—	—	2	40	18	1	—	—	—	—	25	18	17	—	1	53	8
III. „ „	46	—	1	18	2	—	4	—	22	40	5	—	1	—	—	—	—	—	3	29	11	2	—	—	—	1	19	15	11	—	1	43	3
IV. „ „	58	—	2	30	3	1	2	—	22	55	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	39	16	—	—	—	2	23	12	20	—	3	51	7
Összesen polg. leányok	227	—	6	106	13	1	16	—	91	210	12	3	2	—	—	—	—	1	49	55	48	52	18	—	4	90	57	66	2	12	194	33	
A tanulók főösszege	631	2	20	238	27	2	71	3	290	598	26	5	2	2	75	98	101	112	63	56	50	52	18	—	4	266	184	149	2	30	548	83	

KIMUTATÁS

a tanítás eredményéről a folyó tanév végén.

Osztály	Vizsgát tett											Főösszeg	
	rendes tanulóink közül						magántanulóink közül*						
	kitünő I.	jeles II.	jó III.	elégs. IV.	elégt. V.	összesen	kitünő I.	jeles II.	jó III.	elégs. IV.	elégt. V.		összesen
I. elemi fiu	14	13	8	1	—	36	10	2	1	—	—	13	49
II. elemi fiu	10	20	16	—	—	46	4	2	—	—	—	6	52
III. elemi fiu	24	22	17	5	—	68	4	2	1	—	—	7	75
IV. elemi fiu	16	24	23	5	—	68	2	—	—	—	—	2	70
Összesen elemi fiuk . . .	64	79	64	11	—	218	20	6	2	—	—	28	246
I. elemi leány	19	11	8	—	—	38	2	1	—	—	—	3	41
II. elemi leány	12	23	8	—	—	43	3	—	—	—	—	3	46
III. elemi leány	10	13	12	1	2	38	1	—	—	—	—	1	39
IV. elemi leány	8	23	13	2	1	47	2	—	—	—	—	2	49
Összesen elemi leány . . .	49	70	41	3	3	166	8	1	—	—	—	9	175
I. polgári leány	4	19	30	3	4	60	—	—	2	—	—	2	62
II. polgári leány	8	18	25	5	3	59	1	1	3	—	—	5	64
III. polgári leány	2	12	26	6	—	46	—	—	—	—	—	—	46
IV. polgári leány	5	21	23	6	1	56	—	—	3	—	—	3	59
Összesen polgári leány . .	19	70	104	20	8	221	1	1	8	—	—	10	231
Főösszeg	132	219	209	34	11	605	29	8	10	—	—	47	652

* Junius 10-ig bezárólag szólnak az adatok.

A tanulók névsora.*

I. elemi fiúosztály.

1 Berndorfer Alfréd 1904. Nagymaros, izr.	18 Moravitz Károly 1904. Bpest, ágh. tdm.
2 Böhm Pál 1904. Bpest, izr.	19 Murai József 1904. Bpest, izr.
3 Bräutigam Oszkár 1904. Bpest, r. k.	20 Némethy György 1904. Bpest, r. k.
4 Csató Sándor 1904. Bpest, ágh. tdm.	21 Oravecz István 1904. Bpest, ágh. tdm.
5 Deáki Ferenc 1904. Bpest, ref.	22 Pál Endre 1904. Bpest, izr.
6 Dorn Győző 1904. Bpest, ágh.	23 Porédos József 1904. Bpest, ágh. tdm.
7 Erős István 1904. Bpest, izr.	24 Propper Imre 1904. Bpest, izr.
8 Fenyves Tibor 1903. Bpest, izr.	25 Rosenfeld György 1904. Bpest, izr.
9 Gaal Endre 1904. Marosvásárhely, r. k.	26 Rosner Gyula 1904. Bpest, ágh.
10 Hammerschlag János 1903. Wien, ágh.	27 Schmidt István 1904. Bpest, izr.
11 Heitler Andor 1904. Bpest, izr.	28 Schwarz Ernő, 1904. Bpest, izr.
12 Hoffmann László 1904. Bpest, izr.	29 Selmeczi Pál 1904. Bpest, izr.
13 Kató Gyula 1904. Bpest, ref.	30 Solti László 1904. Bpest, izr.
14 Kerber Henrik 1904. Bpest, ágh.	31 Szabadi László 1903. Bpest, ref.
15 Lamann László 1904. Kolozsvár, ágh. tdm.	32 Szirmai Imre 1904. Bpest, izr.
16 Ligeti Jenő 1905. Bpest, izr.	33 Ullman Andor 1904. Bpest, izr.
17 Ligeti László 1905. Bpest, izr.	34 Wassermann Pál 1904. Bpest, izr.
	35 Weinek József 1904. Bpest, r. k.
	36 Weisz Pál 1904. Bpest, izr.
	37 Windt Sándor 1904. Bpest, ágh.

II. elemi fiúosztály.

1 Achtzehner László 1903. Bpest, r. k.	14 Hirsch György 1903. Bpest, izr.
2 Balogh Béla Bpest, 1903. r. k.	15 Kasznár Ervin 1903. Bpest, izr.
3 Biovszky Ottó 1903. Bpest, ágh. ev.	16 Kobelrausch László 1903. Bpest, ágh. ev.
4 Freund Károly 1903. Bpest, izr.	17 Könyves Kálmán 1903. Bpest, ref.
5 Frommer József 1904. Bpest, izr.	18 Kramer József 1904. Bpest, izr.
6 Führer Andor 1902. Bpest, ref.	19 Ledermann László 1903. Bpest, izr.
7 Gasché Nándor 1903. Bpest, r. k.	20 Löwy Imre 1903. Bpest, izr.
8 Glatz Farkas 1903. Bpest, ág. ev. kim.	21 Martiny Pál 1903. Bpest, ágh. ev.
9 Greuther Erich 1903. Basel, ágh. ev. tdm.	22 Marton Endre 1904. Bpest, izr.
10 Grósz István 1903. Bpest, izr.	23 Moskovitz Győző 1903. Bpest, izr.
11 Hadinger Jenő 1903. Bpest, izr.	24 Neufeld Pál 1903. Bpest, izr.
12 Herpy Gyula 1903. Bpest, r. k.	25 Orphanides J. Iván 1904. Berlin, ágh. ev.
13 Heuffel Géza 1903. Bpest, ágh. ev.	26 Radó Kálmán 1903. Bpest, izr.

* Rövidítések: ágh. = ág. hitvallású; ref. = református; r. k. = római katolikus; g. k. = görög keleti; izr. = izraelita; tdm = tandíjmentes; kim. = kimaradt; mh. = meghalt.

- 27 Remete Tibor 1904. Bpest, ref.
 28 Rédei Béla 1903. Bpest, r. k.
 29 Richter Máttyás 1902. Bpest, ág. ev. kim.
 30 Rockstroh Félix 1903. Budafok ág. ev.
 31 Rónai Jenő 1903. Bpest, izr.
 32 Rysavy József 1903. Bpest, r. k.
 33 Sebestyén Miklós 1903. Bpest, izr.
 34 Solti Lajos 1903. Bpest r. k.
 35 Stein Arthur 1903. Wien, ág. ev.
 36 Steinert Gyula 1903. Bremen ág. ev.
 37 Surányi István 1903. Bpest, ág. ev. tdm.

- 38 Szabó Sándor 1902. Bpest, izr.
 39 Székács Imre 1903. Bpest, izr.
 40 Szűsz Lajos 1903. Bpest, ág. ev. tdm.
 41 Tenk László 1903. Bpest, ág. ev. tdm.
 42 Teichner Géza 1904. Bpest, izr.
 43 Török György 1903. Bpest, izr.
 44 Trepper Károly 1903. Bpest, izr.
 45 Vas György 1903. Bpest, izr.
 46 Vágó László 1903. Bpest, izr.
 47 Vértes Tibor 1903. Bpest, ág. ev. tdm.
 48 Wachsmann László 1903. Bpest, izr.
 49 Winter István 1903. Bpest, izr.

III. elemi fiúosztály.

- 1 Arany Alfréd 1903. izr. kim.
 2 Back István 1902. izr.
 3 Balla György 1902. izr.
 4 Bársony József 1902. izr.
 5 Beermann Károly 1902. izr.
 6 Beifeld György 1902. izr.
 7 Benedek Ferenc 1902. izr.
 8 Bertram Arthur 1902. ág. tdm.
 9 Blau Pál 1902. izr.
 10 Dalnoki István 1901. r. k.
 11 Dengyel Pál 1901. ág.
 12 Dömötör László 1902. ág.
 13 Döry Pál 1903. izr.
 14 Dulcz Egon 1902. ág.
 15 Faragó Ferenc 1902. izr.
 16 Fischer Ede 1901. izr.
 17 Frank Ödön 1902. ág. tdm.
 18 Fried Frigyes 1903. izr.
 19 Friedmann Tibor 1901. izr.
 20 Gaal László 1901. r. k.
 21 Gally János 1902. ág.
 22 Gál Endre 1902. izr.
 23 Glatz Péter 1902. ág. megh.
 24 Guttman Bertalan 1903. izr.
 25 Hermann László 1902. izr.
 26 Herzberger József 1901. ág. tdm.
 27 Himler György 1902. ág.
 28 Himpelmann Ferenc 1902. ág. tdm.
 29 Hoffmann Győző 1902. izr.
 30 Horváth Imre 1902. izr.
 31 Horváth László 1902. r. k.
 32 Huszerl Pát 1902. izr.
 33 Kernács Pál 1902. ref.
 34 Kertész László 1902. r. k.
 35 Klein László 1902. izr.
 36 Klingler Hugó 1902. ág.
 37 Kneppó Dániel 1902. ág.

- 38 Koppenstein Benő 1902. izr.
 39 Kosztenzky Kálmán 1902. ág.
 40 Krizmanics Gusztáv 1902. ág.
 41 Lamann György 1902. ág. tdm.
 42 Lichtmann László 1902. izr.
 43 Lieban Sándor 1901. ág.
 44 Luzsa Endre 1902. ág.
 45 Márkus Endre 1903. izr.
 46 Nagy Imre 1902. izr.
 47 Némethy Károly 1902. r. k.
 48 Oravec Ödön 1902. ág. tdm. megh.
 49 Pichler Kornél 1902 r. k.
 50 Pigler László 1902. ág. kim.
 51 Platschek Imre 1902. izr.
 52 Papper László 1902. izr.
 53 Raskó Géza 1901. r. k.
 54 Raskó Tibor 1902. r. k.
 55 Reich Imre 1902. izr.
 56 Réthay Sándor 1903. r. k.
 57 Riemer József 1902. izr.
 58 Ross János 1902. ág.
 59 Roth Károly 1902. ág. tdm.
 60 Roth Vilmos 1902. ág.
 61 Schönfeld Sándor 1902. ág.
 62 Schwarz Imre 1902. izr.
 63 Sebő Lajos 1902. izr.
 64 Steinert Ottó 1901. ág.
 65 Strausz Béla 1902. izr.
 66 Surányi Tibor 1902. izr.
 67 Szauberer Ferenc 1902. r. k.
 68 Szimon Jenő 1902. r. k.
 69 Tauszig György 1902. izr.
 70 Tolnay Lajos 1902. ág.
 71 Trepper Pál 1902. izr.
 72 Vastagh László 1902. r. k.
 73 Wohl Pál 1902. izr. kim.

IV. elemi fiúosztály

- 1 Abel Ernő 1901. Bpest, izr.
- 2 Almási István 1901. Bpest, izr.
- 3 Balázs István 1901. Bpest, izr.
- 4 Basch Gyula 1901. Bpest, r. k.
- 5 Bleisner Ernő 1901. Bpest, ágh. tdm.
- 6 Brack Imre 1901. Bpest, izr.
- 7 Deutsch Károly 1901. Bpest, izr.
- 8 Dorn Frigyes 1901. Budakeszi ágh.
- 9 Elischer Pál 1902. Bpest, ágh.
- 10 Elsner Pál 1901. Bpest, izr.
- 11 Flamm Gyula 1901. Bpest, izr.
- 12 Fleischmann Miklós 1901. Bpest, izr.
- 13 Freytag Lajos 1901. Bpest, ágh. tm.
- 14 Gméhling Róbert 1901. Bpest, unit.
- 15 Greipich Ödön 1901. Bpest, r. k.
- 16 Grünwald Ernő 1901. Bpest, izr.
- 17 Guttmann Imre 1901. Bpest, izr.
- 18 Hattyasi Dezső 1901. Bpest, r. k.
- 19 Handler Antal 1900. Bpest ágh.
- 20 Hazucha Árpád 1901. Bpest, ágh. tdm.
- 21 Holzer Andor 1901. Bpest, izr.
- 22 Himler István 1901. Bpest, izr.
- 23 Horváth Imre 1901. Bpest, r. k.
- 24 Kató Károly 1901. Szatmár, ref.
- 25 Kemény István 1901. Bpest, izr.
- 26 Kirchlechner Ferenc 1901. Bpest, r. k.
- 27 Kneppó Jenő 1901. Zayugróc. ágh. tdm.
- 28 Kohn György 1901. Bpest, izr.
- 29 Koppenstein Ernő 1901. Bpest, izr.
- 30 Kutnevszky Oszkár 1901. Bpest, izr.
- 31 Láng Béla 1902. Bpest, izr.
- 32 Marton László 1901. Bpest, r. k.
- 33 Mastaller Gábor 1901. Bpest, ágh.
- 34 Mannó György 1901. Bpest, g. kel.
- 35 Mellinger László 1901. Bpest, izr.
- 36 Moravetz János 1900. Bpest, ágh. tdm.
- 37 Morhács Pál 1901. Turócz, ágh. tdm.
- 38 Neumann György 1902. Bpest, izr.
- 39 Paul Andor 1901. Bpest, izr.
- 40 Pichler Elemér 1901. Bpest, r. k.
- 41 Polgár György 1901. Bpest, izr.
- 42 Popper György 1901. Bpest, izr.
- 43 Pollák Antal 1901. Bpest, izr.
- 44 Pollák József 1901. Bpest, izr.
- 45 Raffay Sándor 1901. Pozsony, ágh. tdm.
- 46 Porédos Zoltán 1901. Pécs, ágh. tdm.
- 47 Ráskay László 1901. Bpest, izr.
- 48 Reich István 1901. Bpest, izr.
- 49 Rysavy János 1901. Bpest, r. k.
- 50 Salzer Jenő 1901. Bpest, izr.
- 51 Sándor György 1901. Bpest, izr.
- 52 Sebő István 1901. Bpest, izr.
- 53 Sellei Ferencz 1902. Bpest, izr.
- 54 Seidner Jenő 1901. Bpest, izr.
- 55 Simon Róbert 1901. Bpest, ágh. tdm.
- 56 Sonnenfeld Imre 1901. Bpest, izr.
- 57 Solti Géza 1901. Bpest, r. k.
- 58 Székely Ferenc 1901. Lugos, izr.
- 59 Stamberger Sándor 1901. Bpest, izr.
- 60 Strausz László 1901. Bpest, izr.
- 61 Schmidt Werner 1901. Wien, ágh.
- 62 Schrancz Sándor 1900. Bpest, ágh.
- 63 Schwartz József 1902. Bpest, r. k.
- 64 Vajda István 1900. Budapest, izr.
- 65 Wittchen István 1901. Bpest, ágh.
- 66 Wisinger Vilmos 1901. Bpest, izr.
- 67 Wachsmann István 1901. Bpest, izr.
- 68 Zoltán György 1901. Bpest, izr.

I. elemi leányosztály.

1	Ádler Klára 1904. Bpest, izr.	22	Ley Alice 1904. Bpest, r. k.
2	Baldauf Matild 1904. Bpest, ágh.	23	Mandowszky Gertrud 1904 Bpest, izr. kim.
3	Barabás Zsuzsi 1904. Bpest, izr.	24	Manno Darinka 1904. Bpest, gör. kel.
4	Benke Gizella 1904. Bpest, ref.	25	Melczer Piroska 1904. Bpest, ágh.
5	Berendsen Márta 1902. Hamburg, ágh.	26	Mikolík Lenke 1904. Bpest, ágh. tdm.
6	Broschko Márta 1903. Bpest, ágh. tdm.	27	Nasser Piroska 1904. Bpest, izr.
7	Erdélyi Amália 1904. Bpest, izr.	28	Presster Piroska 1904. Bpest, ágh.
8	Ferenczi Margit 1904. Bpest, izr.	29	Bausch Józsa 1904. Bpest, r. k.
9	Fischer Gizella 1903. Bpest, izr.	30	Sauer Mária 1904. Bpest. r. k.
10	Frank Ilona 1904. Bpest, ágh. tdm.	31	Seiner Renée 1904. Bpest, izr.
11	Gerstenberger Mária 1904. Bpest, ágh.	32	Somogyi Ágnes 1904. Bpest, izr.
12	Helfer Gizella 1904. Bpest, izr.	33	Stern Katalin 1904. Bpest, izr. kim.
13	Himlér Mariska 1904. Dunaharaszti, izr.	34	Szöts Valéria 1904. Bpest, izr.
14	Ihrig Judit 1903. Bpest, ágh.	35	Vajda Klára 1904. Bpest, izr.
15	Kármán Margit 1903. Bpest, izr.	36	Vas Magdolna 1904. Bpest, izr.
16	Kellner Margit 1904. Bpest, ágh.	37	Vass Magdolna 1904. Bpest, izr.
17	Klein Rózsa 1904. Bpest, izr.	38	Vikár Magdolna 1904. Bpest, r. k.
18	Kolofon Margit 1903. Bpest, r. k.	39	Wágner Mária 1904. Bpest, ágh.
19	Kollár Erzsébet 1904. Bpest, izr.	40	Wagand Margit 1904. Bpest, ágh.
20	Krizsán Angyalka 1904. Bpest. ágh.	41	Weinberger Dóra 1904. Bpest, izr.
21	Kulcsár Zsófi 1904. Enying, ref. kim.	42	Willerstorfer Edit 1904. Bpest, r. k.
		43	Zechmeister Judit 1903. Bpest, ágh.

II. elemi leányosztály.

1	Auer Anna 1903. Bpest, izr.	21	Kesselbauer Erika 1903. Bpest, ágh.
2	Baldauf Teréz 1903. Bpest, ágh.	22	Klein Ilona 1903. Bpest, izr.
3	Back Zsuzsanna 1903. Bpest, izr.	23	Kolofon Ilona 1903. Bpest, r. k.
4	Balz Emília 1903. Braunschweig, ágh	24	Koppenstein Hilda 1903. Bpest, izr.
5	Benkóczki Julia 1903. Kiskőrös, ágh.	25	Lepter Irén 1903. Bpest, ágh.
6	Berger Stefánia 1903. Bpest izr.	26	Lukács Klára 1903. Bpest, izr.
7	Bleissner Mária 1903. Bpest. ágh. tdm.	27	Luzsa Piroska 1903. Bpest, ágh.
8	Blumenau Elza 1903. Bpest, ágh.	28	Marton Katalin 1903. Bpest, r. k.
9	Blumenau Margit 1903. Bpest, ágh.	29	Mágocsi Dietz Kornélia 1903. Bpest, ágh.
10	Bodánszky Margit 1903. Bpest, izr.	30	Mérő Klára 1904. Bpest, izr.
11	Cederborg Dagmar 1903. Drezda, ágh.	31	Nagy Klára 1903. Bpest, izr.
12	Csató Erzsébet 1903. Bpest, ágh.	32	Neményi Lili 1903. Bpest, izr.
13	Erdély Arabella 1903. Bpest, izr.	33	Rados Anna 1903. Bpest, ágh. tdm.
14	Gaál Mariska 1903. Marosvásárhely, r. k.	34	Rapp Sarolta 1903. Bpest, izr.
15	Gerstenberger Lujza 1902. Bpest, ágh.	35	Ringelheim Anna 1903. Bpest, ágh.
16	Gerő Arabella 1903. Bpest, izr.	36	Ringer Erzsébet 1903. Bpest, izr.
17	Goldner Erzsébet 1903. Bpest, izr.	37	Schneider Henrika 1903. Bpest, ágh. tdm.
18	Halászi Erzsébet 1903. Bpest, r. k.	38	Sevela Zsuzsanna 1902. Bpest, ágh. tdm.
19	Hartai Erzsébet 1903. Bpest, ágh. tdm.	39	Szabadi Irma 1903. Bpest, ágh.
20	Hattyás Erzsébet 1903. Bpest, r. k.	40	Szekulesz Sári 1903. Bpest, izr.
		41	Tass Anna 1903. Bpest, ágh. tdm.
		42	Weisz Sarolta 1903. Bpest, izr.
		43	Willerstorfer Herta 1903. Bpest, r. k.
		44	Zsigmondy Etelka 1903. Bpest, ágh.

III. elemi leányosztály.

1 Balázs Anna 1901. Bpest, izr. 2 Bálint Magda 1902. Bpest, izr. 3 Berger Margit 1902. Bpest, izr. 4 Berger Olga 1903. Bpest, ágh. 5 Bexheft Margit 1902. Bpest, r. k. tdm. 6 Biró Lili 1902. Bpest, izr. 7 Blitz Anna 1902. Bpest, izr. 8 Dömötör Klára 1901. Baja, ref. 9 Friedmann Magda 1901. Bpest, izr. 10 Glass Márta 1902. Bpest, izr. 11 Glück Erzsébet 1901. Bpest, ágh. 12 Gottlieb Piroska 1902. Bpest, izr. 13 Grenther Ella 1902. Basel ágh. 14 Héber Ida 1902. Nadrág. ágh. 15 Heitler Jolán 1902. Bpest, izr. 16 Hirsch Klára 1902. Bpest, izr. 17 Jäger Gizella 1902. Bpest, r. k. kim. 18 Kelemen Anna 1901. Bpest, ágh. tdm. 19 Kellner Piroska 1902. Bpest. ágh. 20 Kollár Verona 1902. Bpest, izr. 21 Králik Viktoria 1902. Bpest, ágh.	22 Kramer Janka 1902. Bpest, izr. 23 Krishaber Klára 1902. Bpest, izr. 24 László Stella 1902. Bpest, izr. 25 Löwy Sarolta 1902. Bpest, izr. 26 Mérő Mária 1902. Bpest, izr. 27 Orphanides Margit 1903. Berlin, ágh. 28 Palm Lujza 1902. Bpest, r. k. 29 Propper Lili 1902. Bpest, izr. 30 Salamon Márta 1902. Bpest, izr. 31 Sebestyén Magda 1902. Bpest, izr. 32 Simai Ilonka 1902. Bpest, izr. 33 Simonyi Vilma 1901. Érsekújvár ágh. 34 Sodics Erzsébet 1902. Bpest, ágh. tdm. 35 Szekulesz Anna 1902. Bpest, izr. 36 Szélényi Karolin 1902. Bpest, ágh. 37 Tass Ilonka 1902. Bpest, ágh. tdm. 38 Vargay Anna 1902. Bpest, r. k. 39 Vécsey Irén 1903. Bpest, ágh. 40 Vértés Filomena 1901. Bpest, ágh. tdm.

IV. elemi leányosztály.

1 Andori Vera 1901. Bpest, gör. kel. 2 Auguszt Elza 1901. Bpest, ágh. 3 Back Mariska 1901. Bpest, izr. 4 Baldauf Ilonka 1901. Bpest, ágh. 5 Barakonyi Rózsa 1901. Bpest, ref. 6 Berendsen Mária 1898. Hamburg, ágh. 7 Bergl Margit 1901. Siklós, izr. 8 Berndorfer Ilona 1901. Bpest, izr. 9 Dániel Margit 1900. Bpest, ágh. 10 Deutsch Izabella 1900. Bpest, izr. 11 Dóczi Margit 1901. Bpest, izr. 12 Fischer Klára 1902. Bpest, izr. 13 Fischer Margit 1901. Bpest, izr. 14 Frei Lucie 1901. Bpest, r. k. 15 Fried Ilona 1901. Bpest, izr. 16 Frommer Erzsébet 1901. Bpest, izr. 17 Führer Ilona 1901. Bpest, ref. 18 Grimm Ilona 1901. Bpest, izr. 19 Heitler Klára 1900. Bpest, izr. 20 Herzel Margit 1901. Arad, izr. 21 Horváth Anna 1900. Káld, ágh. tdm. kim. 22 Ittner Irén 1901. Bpest, izr. 23 Kalász Anna 1900. Bpest, ágh. tdm. 24 Kelemen Piroska 1901. Bpest, ágh. tdm. 25 Kerner Lujza 1901. Bpest, r. k. kim. 26 Kirschner Berta 1901. Bpest, ref.	27 Klein Irma 1901. Bpest, izr. 28 Klein Lili 1900. Bpest, izr. 29 Klein Margit 1901. Bpest, izr. 30 Kolofon Lenke 1900. Bpest, r. k. 31 Králik Hilda 1898. Bpest, ágh. tdm. 32 Marton Erzsébet 1901. Bpest, izr. 33 Mágócsy Dietz Erzsébet 1901. Bpest, ágh. 34 Pajor Klára 1901. Bpest, izr. 35 Palkovics Ilona 1901. Alsó-Szeli, ágh. tdm. 36 Rados Erzsébet 1901. Bpest, ágh. tdm. 37 Roth Erzsébet 1901. Bpest, izr. 38 Rothberg Karola 1901. Susine-Gyurgyenovac, izr. 39 Schleifer Stefánia 1901. Bpest, izr. 40 Szalai Vilma 1899. Bpest, ágh. 41 Szauberer Margit 1901. Bpest, r. k. 42 Szendrei Sárika 1901. Bpest, izr. 43 Takács Mária 1901. Bpest, ágh. tdm. 44 Trepper Janka 1901. Bpest, izr. 45 Vecsey Mária 1901. Bpest, ágh. 46 Velencei Livia 1901. Bpest, izr. 47 Vizi Margit 1901. Bpest, ágh. 48 Wagner Vilma 1900. Bpest, ágh. 49 Willinger Irén 1901. Bpest, ágh. tdm. 50 Winter Magda 1901. Bpest, r. k.

Polgári leányiskola.

I. polgári leányosztály.

1 Adler Anna 1900. Igló, izr.	33 Lamann Mariska 1900. Kolozsvár, ev. tdm.
2 Aschner Teréz 1900. Bpest, izr.	34 Lenhardt Ilona 1900. Bpest, ev.
3 Baltigh Sára 1899. Bpest, r. k.	35 Lienerth Aranka 1900. Nagy-Becske- rek, r. k. kim.
4 Bartos Sárka 1900. Bpest, izr.	36 Löffler Jolán 1900. Bpest, izr.
5 Bächer Lili 1900. Bpest, izr.	37 Malatinszky Margit 1891. Bpest, ev. tdm.
6 Bedecs Mária 1900. Alsószele. ev. tdm.	38 Martiny Klára 1900. Bpest, r. k.
7 Bertram Paula 1900. Bpest, ev. tdm.	39 Oberländer Margit 1899. Bpest, ev. tdm.
8 Bleissner Anna 1900. Bpest, ev. tdm.	40 Podvinecz Stefánia 1900. Bpest, izr.
9 Blitz Ottilia 1899. Bpest, izr.	41 Reis Sarolta 1900. Bpest, izr.
10 Csányi Zsófia 1899. Bpest, ev. tdm.	42 Rosenfeld Böske 1900. Bpest, izr.
11 Deutsch Klára 1900. Bpest, izr.	43 Rózsa Piroska 1900. Szatmár-Németi,
12 Dirnfeld Iboylka 1900. Bpest, izr.	44 Röh Margit 1900. Bpest, ref.
13 Fehér Ilonka 1900. Keresztfalu, izr.	45 Schneider Paula 1899. Bpest, ev. tdm.
14 Felde Erzsébet 1900. Köttse, ev. tdm.	46 Schönfeld Olga 1900. Bpest, ev.
15 Feldmann Anna 1900. Bpest, izr.	47 Schultheiss Rózsi 1900. Bpest, izr.
16 Filay Erzsébet 1899. Bpest, ev.	48 Schuster Hermin 1900. Bpest, ev.
17 Freytag Henrika 1900. Bpest, ev.	49 Schwarz Eleonora 1899. Baden, ev.
18 Fröhlich Mária 1900. Bpest, ev. tdm.	50 Sinayberger Ilona 1900. Bpest, izr.
19 Gally Anna 1900. Bpest, ev.	51 Solymosi Judit 1900. Székely-Udvar- hely ref.
20 Gömörö Sarolta 1900. Bpest, ev. tdm.	52 Steinert Katalin 1899. Bremen, ev.
21 Grünevald Ella 1900. Bpest, ev. tdm.	53 Szabadi Bella 1899. Bpest, ref.
22 Gubits Etel 1900. Vác, ref.	54 Szabó Karolin 1900. Bpest, ev. tdm.
23 Horváth Gizella 1897. Bpest, ev. tdm.	55 Székely Olga 1900. Bpest, izr.
24 Ittner Margit 1900. Bpest, izr.	56 Szinek Erzsébet 1900. Bpest, ref.
25 Jureczky Paula 1900. Bpest, ev.	57 Takáts Erzsébet 1899. Bpest, ev.
26 Karafiáth Pálma 1899. Bpest, ev.	58 Vécsey Erzsébet 1900. Bpest, ev.
27 Kemény Mária 1900. Dunaharaszti, r. k.	59 Weisz Ilona 1900. Bpest, izr.
28 Kestler Aranka 1900. Bpest, ev.	60 Zikéli Margit 1900. Bpest, ev.
29 Kolofon Anna 1899. Bpest, r. k.	61 Zsigmondy Margit 1900. Bpest, ev.
30 König Lili 1901. Bpest, izr.	62 Dán Mariska 1900. Bpest, izr. kim.
31 Krammer Ilona 1900. Bpest, izr.	
32 Kulcsár Mária 1900. Bpest, ev.	

II. polgári leányosztály.

1 Baksa Margit 1898. Bpest, ev. tdm.	7 Bleissner Margit 1899. Bpest, ev. tdm.
2 Bálint Amália 1899. Bpest, izr.	8 Brichta Lili 1899. Bpest, izr.
3 Bauer Ilona 1899. Bpest, izr.	9 Glass Piroska 1899. Bpest, izr.
4 Benedek Jolán 1899. Bpest, izr.	10 Glósz Edit 1899. Bpest, ev. mt.
5 Birkholz Hedvig 1898. Bpest, ev.	11 Glück Anna 1898. Wien izr.
6 Blau Aranka 1898. Bpest, izr.	

- 12 Goldfinger Józsa 1899. Bpest, izr.
 13 Hermann Ilona 1898. Bpest, izr.
 14 Hermann Valéria 1899. Bpest, ev.
 15 Hromy Olga 1899. Bpest ev.
 16 Jeszenszky Magdolna 1899. Bpest,
 r. k.
 17 Kállay Franciska 1899. Bpest, izr.
 18 Kéler Judit 1899. Kassa, ref.
 19 Klein Etza 1899. Bpest, izr.
 20 Kobelrausch Anna 1899. Bpest, ev.
 21 Kőhegyi Erzsébet 1899. Bpest, izr.
 22 Koska Magdolna 1898 Apc ev.
 23 Kramm Frida 1899. Schneidemühl,
 ev.
 24 Lendl Vilma 1898. Bpest, ev. tdm.
 25 Lippert Etel 1899. Bpest, ev.
 26 Massányi Margit 1899. Bpest, ev.
 tdm.
 27 Moess Magda 1898. Nagyvárad, r. k.
 kim.
 28 Molnár Etelka 1899. Bpest, ev.
 29 Morhács Emília 1899. Mosóc, ev.
 tdm.
 30 Müller Etelka 1899. Bpest, ev.
 31 Nagy Lili 1898. Bpest, izr.
 32 Neményi Sarolta 1899. Bpest, izr.
 33 Osko Piroška 1899. Bpest, r. k.
 34 Osko Sári 1898. Bpest, r. k.
- 35 Perlberg Janka 1899. Hamburg izr.
 36 Petrecz Ida 1899. Bpest, ev. tdm.
 37 Podvinecz Piroška 1899. Bpest, izr.
 38 Ponger Alice 1899. Bpest, izr.
 39 Presster Ibolyka 1899. Bpest, ev.
 40 Radó Lili 1898. Bpest, izr.
 41 Rehner Paula 1899. Bpest, ev.
 42 Rónay Etelka 1899. Wien, ref.
 43 Roth Margit 1899. Bpest izr.
 44 Rózsa Zsuzsánna 1899. Bpest, izr.
 45 Schmidt Ilonka 1899. Bpest, ev.
 46 Seidner Irén 1899. Bpest, izr.
 47 Stamberger Blanka 1899. Bpest, izr.
 48 Szabadi Frida 1898. Bpest, ref.
 49 Székely Olga 1900. Bpest, izr.
 50 Szikora Mária 1898. Bpest, ev. tdm.
 51 Szóts Anna 1899. Bpest, izr.
 52 Takács Ilonka 1899. Bpest, r. k.
 53 Tirsler Lenke 1900. Bpest, ev.
 54 Vajda Ilonka 1898. Bpest, izr.
 55 Vörös Sarolta 1899. Somorja, ev.
 56 Wack Mariska 1897. Bpest, ev.
 57 Wagner Etelka 1898. Bpest, ev.
 58 Wagner Irén 1898. Trencsén, ev.
 59 Wellisch Klára 1899. Bpest, izr.
 60 Wolf Ilona 1899. Bpest, ev. tdm.
 61 Zlinszky Zsuzsána 1898. Bpest, ev.

III. polgári leányosztály.

- 1 Alexa Mária 1898. Bpest, ág. ev.
 2 Andauer Marianne 1897. Milstadt,
 (Steier) ref.
 3 Bamberger Frida 1898. Bpest, izr.
 4 Berger Jolán 1897. Bpest, izr.
 5 Breit Irén 1898. Bpest, izr.
 6 Dinjér Erzsébet 1898. Bpest, r. k.
 7 Elias Erzsébet 1898. Bpest, izr.
 8 Feldmann Margit 1898. Bpest, izr.
 9 Fenyves Renée 1899. Eperjes, izr.
 10 Fleischmann Renée 1897. Bpest, izr.
 kim
 11 Fodor Lili 1898. Bpest, izr.
 12 Gállik Hilda 1898. Ujpest, ág. ev.
 13 Garms Gertrud 1894. Bpest, ág. ev.
 14 Hoffmann Lenke 1899. Lengyeltóti,
 izr.
 15 Holzinger Mária 1896. Bpest, ág. ev.
 16 Jeszenszky Márta 1898. Bpest, r. k.
 17 Kirschner Klára 1897. Szepes-Szom-
 bat, ág. ev.
 18 Kloyber Teréz 1897. Városszalónak,
 ág. ev.
 19 Kobelrausch Margit 1897. Bpest, ág.
 ev.
 20 Kulcsár Stefánia 1898. Bpest, ág. ev.
 21 Ledniczky Erzsébet 1898. Bpest, ág. ev.
 tdm.
- 22 Leitner Etelka 1897. Bpest, ev. ref.
 23 Löwy Margit 1898. Bpest, izr.
 24 Molnár Rózsa 1898. Bpest, izr.
 25 Müllner Margit 1897. Bpest, ág. ev.
 26 Nagel Rózsa 1899. Bpest, izr.
 27 Nagler Etelka 1898. Bpest, izr.
 28 Noszál Albina 1898. Bpest, ág. ev.
 29 Paris Lujza 1898. Bpest, ág. ev.
 30 Prister Margit 1898. Bpest, izr.
 31 Reiter Mariska 1898. Bpest, izr.
 32 Rosenstein Mária 1898. Bpest, izr.
 33 Roth Margit 1898. Bpest, izr.
 34 Salomon Margit 1898. Bpest, r. k.
 35 Schmidt Anna 1898. Bpest, ág. ev.
 36 Schwarz Ilona 1898. Bpest, izr.
 37 Simó Margit 1898. Bpest, ág. ev.
 38 Simson Klára 1897. Bpest, ág. ev.
 39 Spitz Franciska 1898. Bpest, izr.
 40 Steinhilber Karolin 1896. Bpest, ág.
 ev.
 41 Székely Alice 1898. Bpest, izr.
 42 Székely Irén 1898. Bpest, izr.
 43 Ulbrich Gizella 1897. Bpest, ág. ev.
 tdm.
 44 Unger Klára 1898. Bpest, izr.
 45 Wittchen Mária 1898. Bpest, r. k.
 46 Woboril Kornélia 1897. Bpest, ág.
 ev. tdm.

IV. polgári leányosztály.

- 1 Benczúr Kató 1896. Bpest, ágh.
 —2 Berger Blanka 1896. Bpest, izr.
 —3 Bertók Ferike 1897. Bpest, ágh.
 —4 Brack Zsuzsi 1897. Bpest, izr.
 —5 Breuer Marianne 1896. Bpest, izr.
 —6 Czibulka Eleonora 1897. Ujbánya, ágh.
 7 Dangl Olga 1896. Bpest, ágh.
 8 Danzer Margit 1896. Prag, r. k.
 —9 Deneffée Gizella 1897. Bpest, ágh.
 —10 Dirner Adrienne 1897. Bpest, ágh.
 11 Finger Fehérke 1897. Bpest, izr.
 —12 Fodor Erzsí 1897. Bpest, izr.
 —13 Friedmann Melinda 1896. Bpest, izr.
 14 Garai Mária 1897. Breznóbánya, ágh.
 —15 Glücksthal Erzsébet, 1897. Bpest, izr.
 —16 Gmehling Ilona 1897. Bpest, unit.
 —17 Grosz Hermina 1897. Fehértemplom, izr.
 —18 Grosz Klára 1897. Nagy-Lucska, izr.
 19 Grünwald Olga 1897. Bpest, ágh. tdm. kim.
 —20 Hahn Hilda 1897. Bpest, ágh.
 21 Háromy Erzsí 1896. Rákoskeresztur, r. k.
 —22 Hecht Katinka 1897. Bpest, izr.
 —23 Helfer Erzsébet 1897. Bpest, izr.
 —24 Herzberger Ilona 1896. Bpest, ágh. tdm.
 —25 Heuffel Olga 1896. Bpest, ágh.
 26 Holstein Hedvig 1897. Bpest, izr.
 —27 Hrdko Anna 1894. Bpest, ágh. tdm.
 28 Hromy Olga 1897. Bpest, ágh.
 29 Hutter Irma 1897. Bpest, ágh.
 30 Járó Etel 1896. Bpest, ref.
 —31 Kéler Magda 1896. Kassa, ref.
 —32 Kesselbauer Margit 1896. Bpest, ágh.
 33 Klaar Elza 1896. Bpest, ágh. tdm.
 34 Klein Margit 1897. Bpest, izr.
 35 Klein Sarolta 1897. Bpest, ágh.
 36 Lendl Valéria 1896. Bpest, ágh. tdm.
 —37 Lippert Irma 1897. Bpest, ágh.
 38 Löffler Klára 1897. Bpest, izr.
 39 Komlós Mária 1896. Bpest, izr.
 —40 Mohr Kata 1897. Bpest, izr.
 —41 Mohr Sarolta 1897. Bpest, izr.
 42 Molnár Hermin 1897. Bpest, ágh.
 43 Morhács Margit 1897. Mosóc ágh. tdm.
 44 Mráz Irén 1897. Bpest, ágh. +
 45 Nagy Margit 1897. Nagykároly, ref.
 46 Pommerenig Róza 1897. Bpest, ágh.
 —47 Rémi Ibolya 1897. Bpest, izr.
 48 Schreiber Olga 1897. Bpest, izr.
 49 Sréter Aranka 1897. Kispest, ágh. tdm.
 50 Strassner Józsa 1894. Bpest, ágh.
 —51 Urbancsok Aranka 1896. Bpest, ágh.
 52 Vajda Margit 1897. Bpest, izr.
 53 Vécsey Ilonka 1897. Bpest, ágh.
 54 Velti Ibolya 1897. Bpest, ágh.
 55 Weisz Fáni 1897. Bpest, izr.
 —56 Wellisch Lili 1897. Bpest, izr. kim
 57 Wiegmann Vilma 1897. Bpest, ágh.
 —58 Zsigmondy Piroska 1897. Bpest, ágh.

A budapesti deáktéri ág. hitv. ev. elemi nép- és polg. leányiskola utolsó tanóráinak rendje az 1910/11 tanév végén.

A budapesti deáktéri ág. hitv. evang. testvéregyházak képviselő-testülete 1906. évi május hó 21-én tartott ülésében határozatilag kimondta, hogy ne tartsunk nyilvános vizsgákat, hanem csak az utolsó tanórákban a kiküldött vizsgabiztosok elnöklete mellett ú. n. összefoglaló utolsó tanórákat.

Ennek a határozatnak értelmében a folyó tanév végén az összefoglaló utolsó tanórákat következő sorrendben tartjuk meg:

1. *Csütörtökön*, jun. 8-án d. e. 8—9 óráig tartja az I. és II. polg. leányosztály prot. növendékeinek vallásóráját *Martony Elek* vallástanár.
2. *Csütörtökön*, jun. 8-án d. e. 9—10 óráig tartja a III. és IV. polg. leányosztály prot. növendékeinek vallásóráját *Martony Elek* vallástanár.
3. *Hétfőn*, jun. 12-én d. e. 8—11 óráig a négy polg. leányosztály utolsó tanóráit a polg. iskolai testület.
4. *Kedden*, jun. 13-án d. e. 8—10 óráig az I. el. leányosztályét tartja *Döbrentey Irén*.
5. " " " " " 8—10 " a II. " " " *Jakobei Margit*.
6. " " " " " 8—11 " a III. " " " *Mokry Eszter*.
7. " " " " " 8—11 " a IV. " " " *Trauschenfels Elza*.
8. *Szerdán*, jun. 14-én d. e. 8—10 óráig az I. el. fiúosztályét tartja *Kalma Pál*.
9. " " " " " 8—10 " a II. " " " *Szűsz Lajos*.
10. " " " " " 8—11 " a III. " " " *Windt József*.
11. " " " " " 8—11 " a IV. " " " *Lamann György*.

Pénteken, jun. 16-án d. e. 9 órakor lesz az **évváró hálaadó istentisztelet**; utána a diszteremben a polg. leányosztályok **évváró ünnepélye** és a bizonyítványok kiosztása.

A *rajz- és kézimunka* tanítás eredményét az illető tanítónők az utolsó rajz- illetve kézimunka órákban mutatják be az érdeklődőknek. És pedig:

Kedden: jun. 6-án d. e. 8—9-ig a III. polg. kézimunka,

" " " " " 11—1-ig a III. " rajzórája,

Szerdán: jun. 7-én d. e. 11—1-ig a II. polg. kézimunka,

Pénteken: jun. 9-én d. e. 11—1-ig az I. polg. kézimunka és rajz,

Szombaton: jun. 10-én d. e. 9—11. a IV. polg. kézimunka és II. polg. rajz, és 11—1-ig az I. polg. utolsó rajzórája.

Az utolsó tornaórákat tartja :

Szerdán, jun. 7-én d. e.	10–11 óráig	a IV. el. leányosztállyal	<i>Köpe Anna.</i>
" " " " "	10–12 "	a III. " "	" "
Pénteken, jun. 9-én d. e.	10–11 "	az I. polg. "	" "
" " " " "	11–12 "	a III. el. fiuosztállyal	<i>Windt József.</i>
" " " " "	12–1 "	a IV. " "	" "
Szombaton, jun. 10-én d. e.	10–11 "	a III. polg. leányosztállyal	<i>Köpe Anna.</i>
" " " " "	11–12 "	a II. " "	" "
" " " " "	12–1 "	a IV. " "	" "

A róm. kath növendékek utolsó hittanórájuk :

Szombaton : jun. 10-én d. e. 11–12 óráig az elemi és 12–1 óráig a polgári osztályoké *Aubermann Miklós* hittanár alatt.

Az izraelita növendékek utolsó hittanórái :

<i>Csütörtökön</i> , jun. 8-án d. e.	8–9 óráig	az I. polg. leányosztályé.
" " " " "	8–9 "	az I. el. fiu- és leányosztályé.
" " " " "	9–10 "	a II. polg. "
" " " " "	9–10 "	a II. el. fiu- és "
" " " " "	10–11 "	a III. polg. "
" " " " "	10–11 "	a III. el. fiu- és "
" " " " "	11–12 "	a IV. polg. "
" " " " "	11–12 "	a IV. el. fiu- és "

A polg. isk. leányokat *dr. Goldberger Andor* vallástanár tanította.

Az el. fiu- és leányokat *Kondor Ignác* vallástanár tanította.

Szombaton, jun. 17-én d. e. 8–12 óráig lesznek a polg. leányiskola magántanulóinak vizsgái.

Kelt Budapesten, 1911 május végén, a budapesti ág. hitv. ev. testvéregházak képviselőtestületének megbízásából

a tanítótestület nevében :

Mikolík Kálmán

hely. igazgató.

A jövő tanévre vonatkozó értesítés.

1. Az 1911—1912-iki tanév **szeptember 1-én** kezdődik, a rendes oktatás kedden, szept. 5-én d. e. 8 órakor.

2. Beiratások lesznek június 19., 20., 21. és szeptember 1., 2. és 4-én. Június 19-én és szeptember 1-én 8—12 óráig csakis protestáns növendékeket irunk be; június 20., 21-én és szeptember 2. és 4-én d. e. 8—12 óráig pedig azon más felekezetű növendékeket, kik már a lefolyt tanévben is intézetünkbe jártak.

3. Nem protestáns növendékeket, akik eddig még nem voltak ezen intézet növendékei, csak akkor vehetünk föl, ha a hely megengedi; miért is ezeket csak szeptember 4-én délután 3—5 óráig irhatjuk be.

4. Kérjük a t. szülőket, hogy gyermekeiknek születési évét és napját a beiratásnál születési okmánnyal, a történt himlő-beoltást pedig orvosi bizonyítvánnyal igazolják és a beiratási napokat és órákat pontosan betartsák; mert a meghatározott számon túl senki sem vétetik fel az egyes osztályokba, még akkor sem, ha a megelőző évben is már tanítványunk lett volna.

5. Testvéregyházaink képviselő-testülete az 1906. évi május hó 21-én tartott ülés jegyzőkönyvének 56. pontja szerint az elemi és polgári iskolában felvehető tanítványok maximális számát a következő iskolai évtől kezdődőleg osztályonként 60-ban állapította meg, megjegyezvén, hogy ezen határozat az I. osztályoktól kezdődőleg fokozatosan viendő keresztül.

Együttal kimondta a képviselő-testület, hogy az elemi osztályokban a tandíjak a régiek maradnak u. m. az ág. evangélikusok fizetnek: 28 koronát, a reformátusok és nem cselekvényes egyháztagok: 40 koronát, a más felekezetűek: 80 koronát.

A polgári iskolában azonban a következő tandíjak fizetendők: az ág. hitv. evang. növendékek fizetnek: évi 50 koronát; a református növendékek évi 60 koronát és a más vallásuak 140 koronát.

6. Pót-, felvételi és magánvizsgákat, előleges bejelentés után, szeptember első hetében tartunk.

Felvételi vizsgát azon tanulóktól is követelünk, akik a folyó tanévben netalán a rendes vizsga előtt bármily okból kimaradtak.

7. A rendes tanítás kezdetén minden beírott növendék okvetlenül tartozik osztályában megjelenni; aki szeptember 10-éig sem jelent meg, azt kilépettnek tekintjük és helyét más jelentkezővel töltjük be.

8. Miután az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-a értelmében a szülői háznál tanult növendékek is kötelesek valamely nyilvános tanintézetnél évenként vizsgát tenni, a nálunk magánvizsgára jelentkező tanulókat csak azon esetben fogjuk valamely felsőbb osztály tantárgyaiból megvizsgálni, ha a megelőző osztályról hivatalos jellegű bizonyítványt felmutatnak. Az ily vizsgákért az elemi iskolában a gyülekezet pénztárába 12 kor. fizetendő; azonkívül elemi iskolai tanuló magánvizsgájának díja 20 kor.

A polgári iskolában a magánvizsgának díja 50 kor., összevont vizsgálat után 80 kor., ezenkívül pedig az egyházi pénztárba — beiratás címén — fizetendő egyszerű vizsgálat után 20 kor., összevont vizsgálat után 40 kor. Az egyházi pénztárba fizetendő 20 koronát, illetőleg 40 koronát a testvéregyházak képviselőtestülete szegénysorsu ág. hitv. ev. vizsgázóknak részben vagy teljesen elengedi, ha azt folyamodványban a testvéregyházak képviselőtestületétől kérelmezik.

9. Minden növendék köteles a beiratás alkalmával az első félévi tandíjat lefizetni.

10. A fizetésre egyáltalán képtelen *evang. szülők* a gyermekeik után járó tandíj lefizetése alól felmentethetnek, ha a szegénységi bizonyítványukat gyülekezetünk lelkészi hivatalánál láttamoztatják s az a népiskola igazgatója által a nt. iskolabizottság elé terjesztetik. *Ily folyamodványok minden évben újólá benyújtandók.*

➤ Miután az ág. hitv. ev főgimnázium I. osztályába való felvételnél a mi IV. elemi osztályunkat jó eredménnyel végzett fiuk elsőbbségben részesülnek, különösen figyelmeztetjük a tisztelt szülőket, ha **fiaikat jövő évre a fasori gimnáziumunkba akarják járatni**, hogy az illető fiukat még ezen

tanév befejeztével, azaz: június hó 28-án a főgimnázium igazgatójánál beirassák és akkor a szükséges iratokat, a) a *születési okmányt*, b) a IV. elemi osztályról szóló iskolai és c) a szabályos himlőoltási bizonyítványt okvetlenül magukkal vigyék, mert csak ezen feltételek *pontos* betartásával számíthatnak *biztos* felvételre.

Kelt Budapesten, a bp. deáktéri ág. hitv. ev. testvéregyházak képviselő-testületének megbízásából

1911. évi június hó 16-án

a tanító-testület nevében:

Mikolík Kálmán,
helyettes igazgató.

